

Årsregnskab 2018



NUKISSIORFIIT

Årsregnskab 2018



NUKISSIORFIIT



Forord

En målrettet indsats

Nukissiorfiit har et stort samfundsansvar. Det er Nukissiorfiits ansvar, at familier og erhvervsliv over hele landet har adgang til ren og stabil elektricitet og drikkevand af høj kvalitet. Det er Nukissiorfiits ansvar, at priserne er så lave som muligt til gavn for alle. Nukissiorfiit har et stort ansvar for miljøet og klimaet, hvor vi ønsker at arbejde for, at vort lands vedvarende energiresourcer udnyttes på en bæredygtig måde. Sidst men ikke mindst har vi et ansvar for, at Nukissiorfiits medarbejdere trives og udvikler sig.

2018 har vist, at vi er godt på vej til at indfri de mål, der er sat for vores ansvarsområder. Det gælder ikke mindst målene i Sektorplan for energi- og vandforsyning og i Nukissiorfiits strategiske målsætninger for 2018-2022.

VI SKAL BRUGE VEDVARENDE ENERGI OG MODERNISERE ENERGIFORSYNINGEN

Det er ikke et nyt mål. I år har vi fejret, at vi har brugt vandkraft i 25 år. Det har vist sig at være en yderst fornuftig beslutning for samfundet at investere i vandkraft. I 2018 er Nukissiorfiit kommet langt med forberedelserne af nye vandkraftprojekter. Samtidig har vi afprøvet andre vedvarende energiteknologier som vindkraft og hybrid anlæg med solceller og batterilagring. Det er helt afgørende, at vi er innovative, proaktive og villige til at afprøve nye løsninger, som kan modernisere energiforsyningen på den økonomisk og miljømæssige bedste måde.

VANDKVALITETEN SKAL VÆRE HØJ

Vi har siden 2014 haft et særligt fokus på at forbedre vandkvaliteten – særligt i bygderne. I 2018 er vi næsten nået i mål med at fjerne alle kokeanbefalinger. Der er aktuelt kun et sted, hvor myndighederne fortsat anbefaler, at vandet koges, før det benyttes. Vi forventer, at også denne kokeanbefaling kan ophæves i 2019.

PRISERNE SKAL HOLDES PÅ ET LAVT NIVEAU

I 2018 har alle fået reduceret priserne på el og vand som følge af ensprisreformen. Vi har fastholdt samme prisniveau i 2019. Nukissiorfiit ønsker at udvikle forretningen på en måde, der gør det muligt at fortsætte sådan fremover.

MEDARBEJDERNE SKAL TRIVES

Vi har siden 2017 haft et særligt fokus på trivsel og udvikling. Det er meget glædeligt, at årets undersøgelse af medarbejdertilfredsheden viste, at niveauet for arbejdsglæde er højt og blandt de bedste 25 % i både Grønland og Danmark. Vi arbejder dog altid for, at medarbejderne trives endnu bedre.

Der skal lyde en stor tak til alle medarbejdere. Det ville ikke være muligt at gøre strategi til virkelighed uden medarbejdernes ihærdige indsats for at sikre den bedst mulige daglige drift og for at komme med innovative forslag til den fremtidige forsyning.

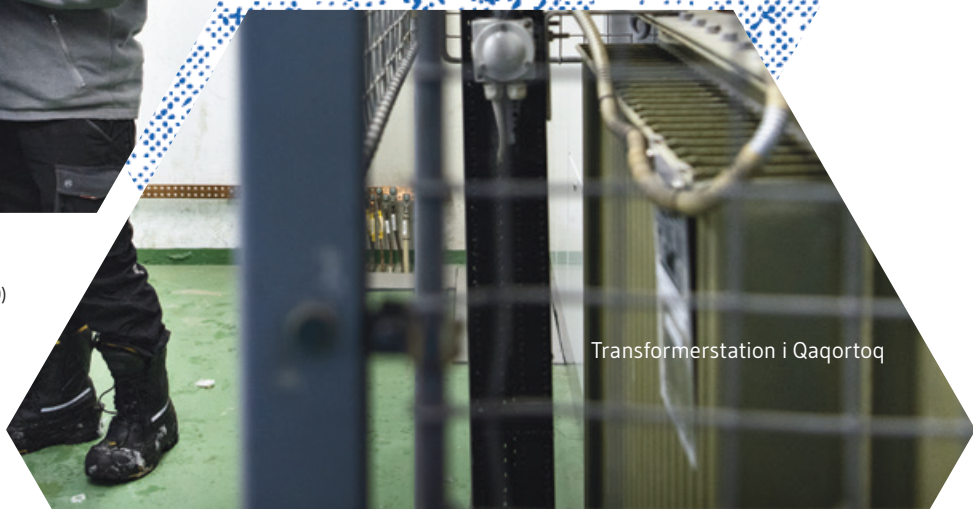


Michael Pedersen
Energidirektør

Nukissiorfiit
Issortarfimmut 3
Postboks 1080
3900 Nuuk
Grønland

Tlf.: +299 34 95 00
Fax: +299 34 96 00

nukissiorfiit@nukissiorfiit.gl
www.nukissiorfiit.gl



ÅRSREGNSKAB 2018

Fotos Christian Klindt Sølbeck, Nukissiorfiit (forside, s. 19)

Layout Nuisi grafik

Tryk DAM grafisk

Transformerstation i Qaqortoq

Indholdsfortegnelse

9	HOVED- OG NØGLETAL	48	BEMÆRKNINGER TIL ÅRSREGNSKABET
10	LEDELSESPÅTEGNING	51	ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS
11	DEN UAFHÆNGIGE REVISORS PÅTEGNING	54	RESULTATOPGØRELSE
14	NUKISSIORFIIT I ÅRET 2018	55	BALANCE
17	LEDELSESBERETNING	55	Aktiver
17	Forsyning	56	Passiver
26	Strategi	57	PENGESTRØMSOPGØRELSE
28	Distrikterne i året 2018	58	NOTER
30	Konsekvenser af ensprisreformen	66	BILAG: FORDELINGSREGNSKAB
32	Samfundsansvar		
40	Forventninger til 2019		
42	Økonomi		
44	Interessenter		
46	Risikostyring		



Nyt vandværk i Eqalugaarsuit

Hoved- og nøgletal

i mio. kr.

	2018	2017	2016	2015	2014
RESULTAT					
Nettoomsætning	781,9	836,1	825,4	852,3	825,8
Vareforbrug	(196,2)	(204,5)	(203,7)	(223,3)	(213,7)
Driftsudgifter	(368,8)	(309,8)	(302,2)	(308,8)	(296,6)
Afskrivninger	(127,0)	(241,9)	(244,6)	(237,8)	(232,6)
Renter	(85,4)	(92,9)	(100,7)	(109,0)	(116,2)
Årets resultat før driftstilskud	4,6	(12,9)	(23,5)	(23,2)	(52,7)
Driftstilskud	0,0	13,7	24,0	34,4	45,5
Årets resultat efter driftstilskud	4,6	0,8	0,5	11,2	(7,2)
BALANCE					
Immaterielle anlægsaktiver	1,4	16,0	26,1	22,4	5,8
Materielle anlægsaktiver	2.773,3	4.320,5	4.411,1	4.510,9	4.633,6
Omsætningsaktiver	246,6	266,5	255,7	301,8	309,1
Egenkapital	1.376,2	2.996,6	2.995,8	2.993,4	2.980,4
Langfristet gæld	1.480,0	1.466,4	1.466,9	1.596,7	1.729,5
Balancesum	3.021,3	4.603,0	4.692,9	4.835,2	4.948,5
PENGESTRØMME					
Driftsaktiviteter	165,1	189,6	279,1	227,1	333,7
Investeringsaktiviteter	(190,2)	(141,3)	(148,5)	(131,7)	(116,0)
Finansieringsaktiviteter	18,7	(69,8)	(132,8)	(135,4)	(177,6)
Ændring i likviditet	(6,5)	(21,6)	(2,2)	(40,0)	40,1
NØGLETAL					
EBITDA	217,0	321,9	319,5	320,9	315,4
Resultat før ekstraordinære poster	4,6	(12,9)	(25,8)	(26,7)	(33,4)
Afkastningsgrad før driftstilskud	0,1 %	(0,3 %)	(0,5 %)	(0,5 %)	(1,1 %)
Soliditet	45,5 %	65,1 %	63,8 %	61,9 %	60,2 %
Nukissiorfiits netto likviditetspåvirkning i Landskassen	(10,4)	198,0	215,8	185,5	146,1
STATISTIK					
Afsætning af el til almindelige forbrugere (GWh)	317	303	293	293	296
Afsætning af el til fiskeindustri (GWh)	39	36	39	39	35
Afsætning af vand til almindelige forbrugere (mio. m³)	2,5	2,4	2,5	2,5	2,5
Afsætning af vand til fiskeindustri (mio. m³)	2,3	2,0	1,9	1,9	1,7
Afsætning af varme (GWh)	224	210	203	203	210
Antal medarbejdere (fuldtidsansatte)	388	374	375	372	373

Ledelsespåtegning

Vi har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 01.01.2018 - 31.12.2018 for Nukissiorfiit.

Årsrapporten aflægges i overensstemmelse med Selvstyrets bekendtgørelse nr. 24 af 22. december 2017 om regnskabsaflæggelse for Grønlands Selvstyres nettostyrede virksomheder.

Bekendtgørelsen foreskriver, at årsrapporten aflægges i henhold til den til enhver tid gældende anordning om årsregnskabsloven i Grønland med de afvigelser, som følger af, at der er tale om en selvstyre-ejet virksomhed, som drives ud fra samfundsmæssige hensyn, reguleret efter særlig lovgivning.

Vi erklærer hermed:

- At årsrapporten er retvisende – dvs. at årsrapporten ikke indeholder væsentlige udeladelser eller fejlinformationer
- At de dispositioner, som er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis
- At der er etableret forretningsgange, der sikrer en økonomisk hensigtsmæssig forvaltning af de midler, der er omfattet af årsrapporten.

Årsrapporten indstilles til Inatsisartuts godkendelse.

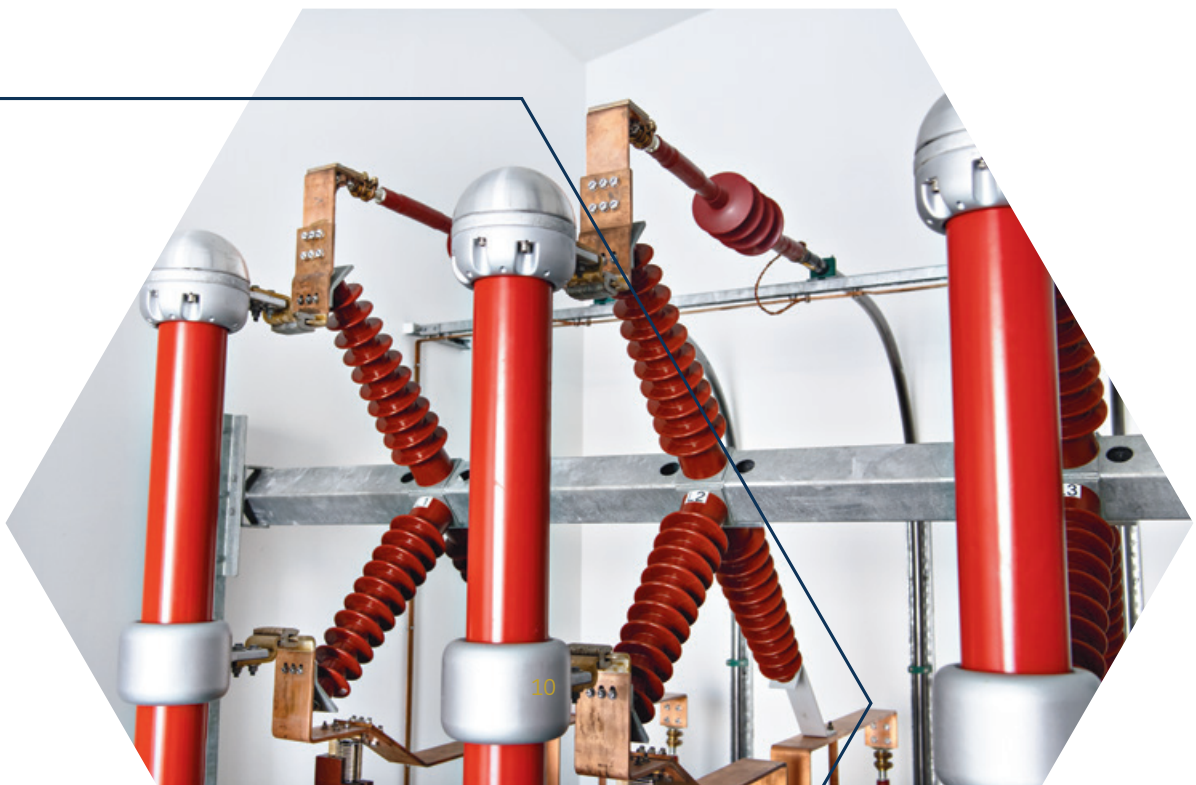
Nuuk, den 26. april 2019

Departementet for Erhverv, Energi og Forskning


Jørn Skov Nielsen
Departementschef

Nukissiorfiit


Michael Pedersen
Energidirektør



Den uafhængige revisors påtegning

TIL INATSISARTUT AF NUKISSIORFIIT

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Nukissiorfiit for regnskabsåret 01.01.2018 - 31.12.2018, der omfatter resultatopgørelse, balance, pengestrømsopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter Selvstyrets bekendtgørelse nr. 24 af 22. december 2017 om regnskabsaflæggelse for Grønlands Selvstyres nettostyrede virksomheder (herefter bekendtgørelsen). Bekendtgørelsen foreskriver, at årsrapporten aflægges i henhold til den til enhver tid gældende anordning om årsregnskabsloven i Grønland med de afvigelser, som følger af, at der er tale om en selvstyrejet virksomhed, som drives ud fra samfundsmæssige hensyn, reguleret efter særlig lovgivning.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af virksomhedens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31.12.2018 samt af resultatet af virksomhedens aktiviteter for regnskabsåret 01.01.2018 - 31.12.2018 i overensstemmelse med Selvstyrets bekendtgørelse nr. 24 af 22. december 2017 om regnskabsaflæggelse for Grønlands Selvstyres nettostyrede virksomheder.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Grønland, samt standarderne for offentlig revision, idet revisionen udføres i henhold til bekendtgørelsen. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af virksomheden i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Grønland, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med bekendtgørelsen. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere virksomhedens evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere virksomheden, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Grønland, samt standarderne for offentlig revision, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformation kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Grønland, samt standarderne for offentlig revision, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, ud-

former og udfører revisionshandling som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.

- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandling, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af virksomhedens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om virksomhedens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at virksomheden ikke længere kan fortsætte driften.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til årsregnskabsloven.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med årsregnskabslovens krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Erklæring i henhold til anden lovgivning og øvrig regulering

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ledelsen er også ansvarlig for, at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler, der er omfattet af årsregnskabet. Ledelsen har i den forbindelse ansvar for at etablere systemer og processer, der understøtter sparsommelighed, produktivitet og effektivitet.



I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er vores ansvar at gennemføre juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision af udvalgte emner i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. I vores juridisk-kritiske revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed for de udvalgte emner, om de undersøgte dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis. I vores forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de områder, der er omfattet af årsregnskabet.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom i denne udtalelse.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.

Nuuk, den 26. april 2019

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 96 35 56

Bo Colbe
Statsautoriseret revisor
MNE-nr. 24634

Nukissiorfiit i året 2018

388



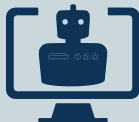
MEDARBEJDERE

9,3 %



UNDER UDDANNELSE

1

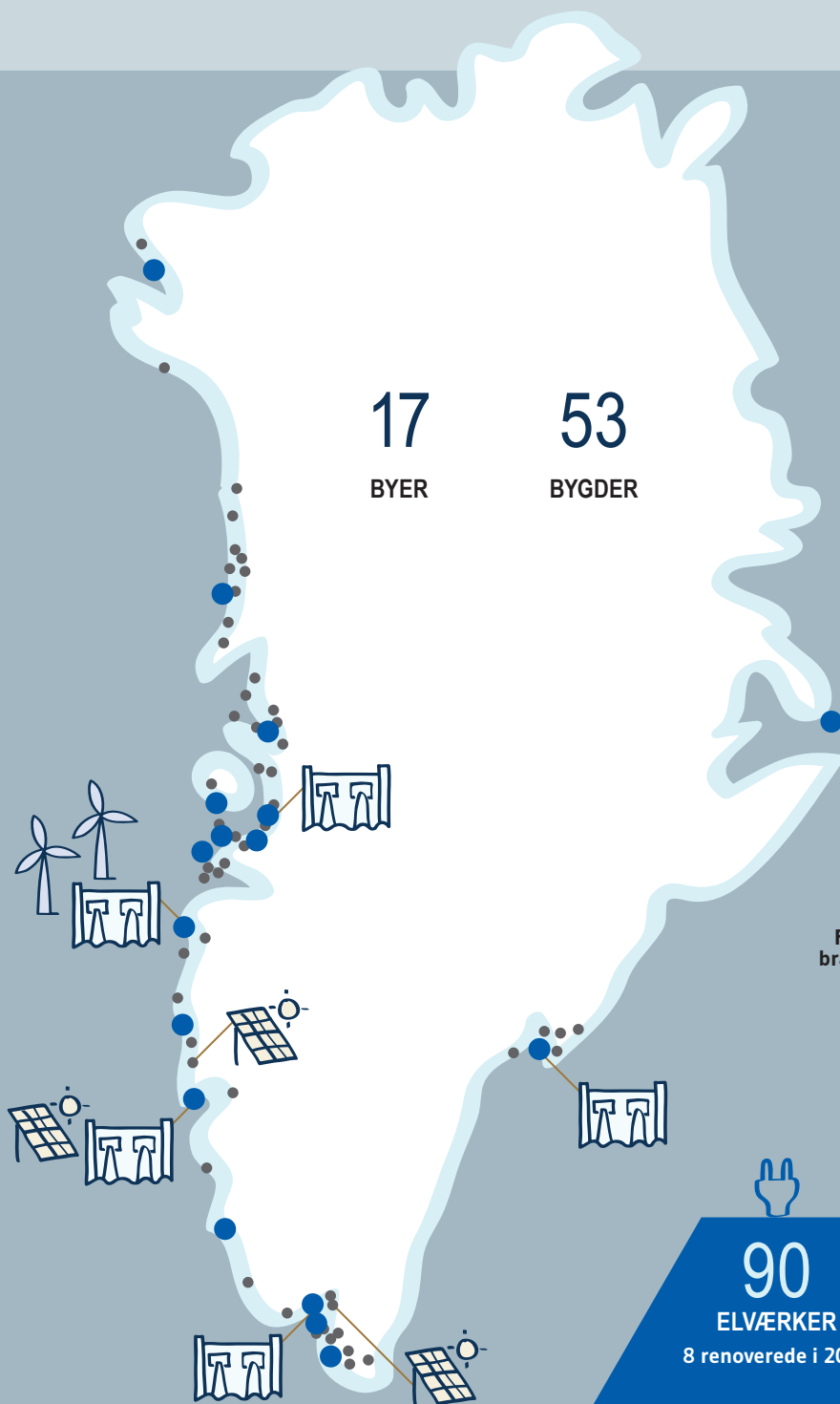


SOFTWAREROBOT

20.000



KUNDER



17

BYER

53

BYGDER

5



VANDKRAFTVÆRKER

91,3 MW

3



SOLCELLEANLÆG

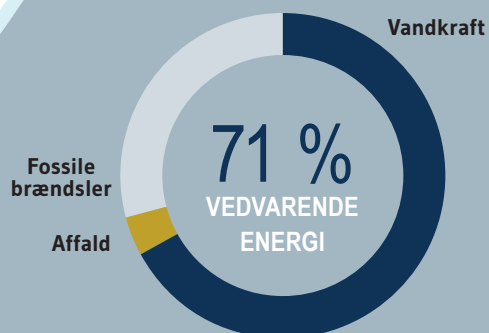
139 kW

2



VINDMØLLER

50 kW



90

ELVÆRKER

8 renoverede i 2018



23

VARMEVÆRKER



69

VANDVÆRKER

3 opgraderede i 2018

Salg



338 mio. kWh

4,8 mio. m³

342 mio. kWh



Priser



1,60 kr./kWh

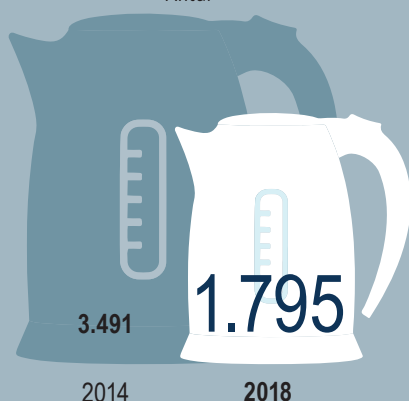
19 kr./m³

680-740 kr./MWh

Dage

MED KOGEANBEFALING

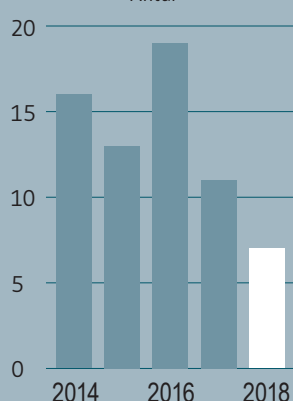
Antal



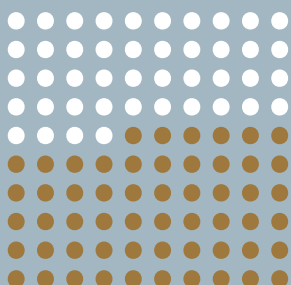
Steder

MED KOGEANBEFALING

Antal



44 % FÅR VAND FRA VÆRKER MED
DOKUMENTERET DRIKKEVANDS SIKKERHED

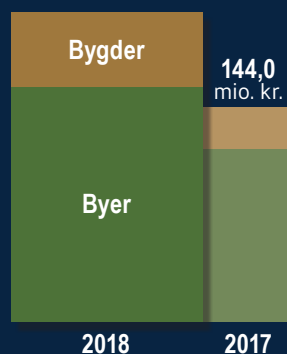


63,2 mio. kr.
lavere betaling igennem fiskeritakst

782,0
mio. kr.
OMSÆTNING

207,5
mio. kr.
INVESTERINGER

4,6
mio. kr.
ÅRSRESULTAT





Linjeføringen fra Qorlortorsuaq Vandkraftværk til Narsaq

Ledelsesberetning

Forsyning

MOD MERE VEDVARENDE ENERGI

I 2030 skal vedvarende energi benyttes overalt, hvor det er muligt. Derfor er Nukissiorfiit i gang med at undersøge, hvordan energiforsyningen i alle byer og bygder kan baseres på vandkraft, solenergi, vindkraft, affaldsenergi eller andre vedvarende energikilder.

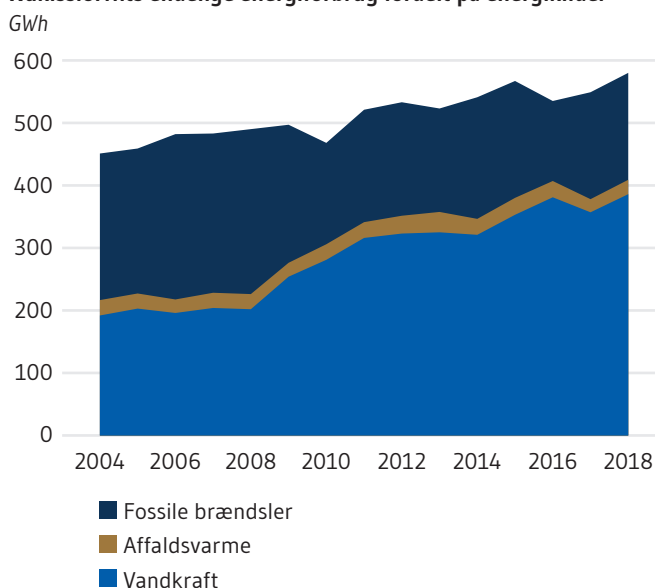
I 2018 er der foretaget hydrologiske målinger af vandkraftpotentialet samt indsamlet vinddata og foretaget test på det nye testcenter for vindkraft i Sisimiut (se side 18). Der er desuden indhentet erfaringer fra hybridanlægget i Igaliku. De eksisterende vurderinger af vandkraft i en række byer er blevet genberegnet og opdateret. Dermed kan Nukissiorfiit foretage en samlet vurdering af, hvilke teknologier der passer bedst til de enkelte lokationer, og det samlede overblik over økonomien i hvert af projekterne gør det muligt at vurdere, hvilke projekter der bør prioriteres først i forhold til, at de giver mest mulig samfundsmæssig nytte. Et samlet plangrundlag for de kommende år forventes færdigt i løbet af 2019.

I 2018 var 70,5 % af den el og varme, Nukissiorfiits afsatte til kunderne, baseret på vedvarende energi i form af vandkraft eller affaldsenergi. Det er en stigning på 1,6 procentpoint i forhold til 2017¹. Figur 1 viser udviklingen i energiforbruget og fordelingen på fossile brændsler, affaldsvarme og vandkraft siden 2004.

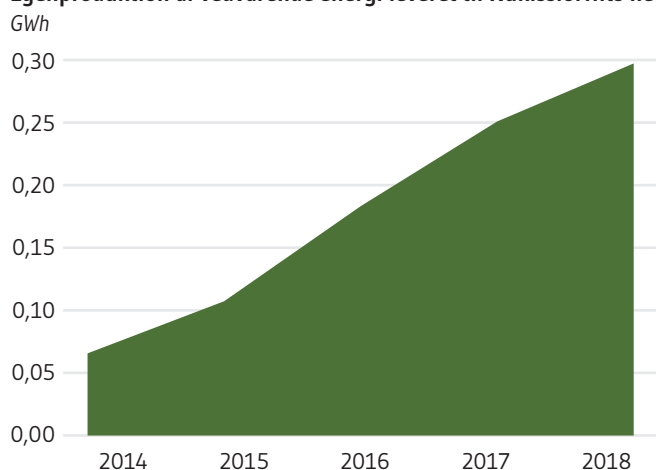
Vind- og solenergi udgør aktuelt en meget lille andel af forsyningen, og produktionen herfra indgår derfor endnu ikke i statistikken. Nukissiorfiit har imidlertid kendskab til en del af produktionen fra de anlæg, der er tilkøbt det offentlige net. Det skyldes, at ejerne af anlæggene modtager betaling fra Nukissiorfiit for den mængde overskudsenergi, de sælger til nettet. Som det ses af figur 2 er denne egenproduktion stigende – om end stadig beskeden.

Nukissiorfiits forsyning dækker kun en del af landets samlede energiforbrug til el og varme. Mange benytter for eksempel oliefyr til opvarmning. Derfor udgør vedvarende energi kun omkring 20 % af lan-

Figur 1
Nukissiorfiits endelige energiforbrug fordelt på energikilder



Figur 2
Egenproduktion af vedvarende energi leveret til Nukissiorfiits net



¹ Data for 2017 er korrigeret i forhold til det, der er oplyst i Nukissiorfiits årsregnskab for 2017. Det skyldes, at en gennemgang har vist, at produktionsdata ikke var korrekt. Korrektionen har betydet, at vandkraftandelen er nedjusteret fra 68 % til 65 %, og den samlede vedvarende energiandel er ændret fra 72 % til 69 %.

dets samlede energiforbrug (2017-tal), og potentialet for at overgå til mere vedvarende energi er ganske stort. Nukissiorfiit vil ikke kun gøre den nuværende afsætning af energi grønnere, men vil også arbejde på at reducere landets samlede brug af fossile brændsler ved at konvertere privat opvarmning til offentlig varmeforsyning. Dette er beskrevet nærmere på side 21 og 26.

DE FØRSTE VINDMØLLER I FORSYNINGEN

I 2018 er Nukissiorfiits planer om at bruge vindkraft blevet en realitet ved oprettelsen af et testcenter for vindkraft i Sisimiut. Formålet er aktuelt at teste mindre vindmøller, inden de opsættes i bygder rundt om i landet. Der hentes erfaringer fra to forskellige vindmøller, der blev rejst i efteråret. Møllerne bruges desuden i undervisningen på KTI Sisimiut og DTU Artek, som Nukissiorfiit samarbejder med. På sigt overvejer Nukissiorfiit muligheden for test af større vindmøller og andre typer vedvarende energianlæg i forbindelse med testcentret.

Der er sket en stor udvikling indenfor vindmølleteknologien, der i dag bruges i arktiske egne som Alaska og Canada. Derfor er Nukissiorfiit i gang med et vindmålingsprojekt, der over en kortere årrække vil identificere vindpotentialer ved byer og bygder. Der vil enten blive anvendt allerede eksisterende vinddata eller indsamlet nye data. Endemålet er, at Nukissiorfiit præcist vil kunne vurdere, om det vil være muligt at opstille vindmøller på en given lokalitet som en økonomisk fordelagtig del af el- og varmeforsyningen.

25 ÅR MED VANDKRAFT

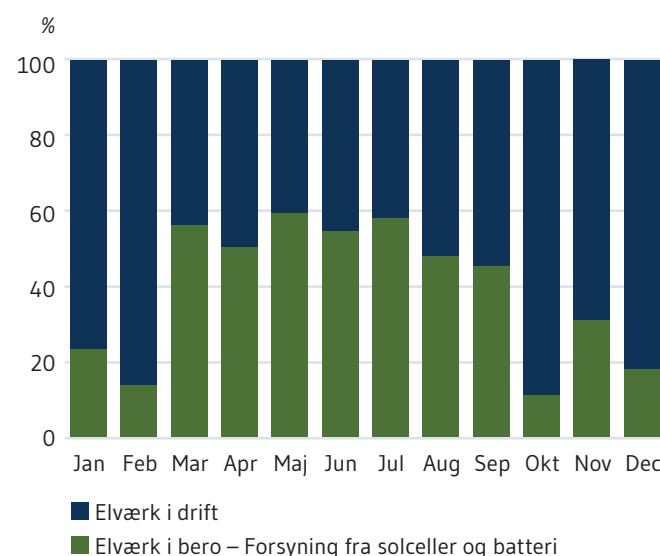
Grønlands første vandkraftværk fyldte 25 år den 1. oktober 2018. Der er god grund til at fejre vandkraftens betydning for Grønland. Derfor markerede Nukissiorfiit jubilæet med filmfremvisning, åbent hus på vandkraftværket, kaffemik mm. Filmen kan ses på Nukissiorfiits hjemmeside.

Siden indvielsen af Buksefjorden Vandkraftværk er vandkraft blevet den største energikilde i Nukissiorfiits forsyning. De fem vandkraftværker, vi har i dag, er en gevinst for samfundet på flere måder: De øger vores selvforsyning med energi, de sikrer en miljøvenlig og stabil energiforsyning, og de sparer landet for store udgifter til import af olie. Buksefjorden Vandkraftværk har alene sparet samfundet for en olieudgift på over 4 mia. kr. (2018-priser). Vandkraftværkerne har stor betydning for, at energipriserne fortsat kan holdes på et lavt niveau.

Vandkraft skal anvendes endnu mere i fremtiden. Derfor undersøger Nukissiorfiit både muligheden for at udvide produktionen fra de eksisterende værker og etablere nye vandkraftværker samt mikrovandkraftværker. Der arbejdes efter de målsætninger, der er beskrevet i Sektorplan for energi- og vandforsyning. Det betyder, at Nukissiorfiit aktuelt undersøger mulighederne for at etablere vandkraftforsyning af byerne Maniitsoq, Aasiaat-Qasigiannguit, Nanortalik og Paamiut. I tillæg hertil undersøges muligheden for at udvide Buksefjorden Vandkraftværk og Qorlortorsuaq Vandkraftværk. Der er i 2018 desuden gennemført undersøgelser af vandkraftpotentialer ved yderligere seks mindre bosteder. I alle tilfælde sammenlignes muligheden for at benytte vandkraft med potentialet for brug af andre vedvarende energikilder som sol- og vindenergi.

I 2018 har Nukissiorfiit optimeret vandkraftværket, der forsyner Tasiilaq. Det har medført, at vandet kan udnyttes mere effektivt, og at vandkraft nu i perioder bidrager til en del af varmeforsyningen i byen. Vandreservoiret til værket er desuden ved at blive udvidet. Som et større projekt undersøger Nukissiorfiit mulighederne for at udvide vandkraftværket ved Tasiilaq. Med udvidelsen forventes det, at yderligere oliebaseret opvarmning kan konverteres til offentlig varmeforsyning og fjerne behovet for brug af omkring 516.000 liter olie årligt. Det svarer til en CO₂-besparelse på 1.372 tons om året.

Figur 3
Brug af elværk i Igaliku i 2018



I Nuuk dækker vedvarende energi i dag 99 % af den offentlige el- og varmeforsyning. Der er imidlertid fortsat mange huse, der ikke er forsynet med varme fra Nukissiorfiit, men i stedet opvarmes med private oliefyr. Nukissiorfiit vurderer, at private oliefyr aktuelt dækker et varmebehov i Nuuk på 260-290 GWh/år, hvilket er på niveau med Nukissiorfiits samlede afsætning af el og varme i Nuuk i 2018. Der er dermed et stort potentiale for at øge brugen af vedvarende energi i Nuuk ved at erstatte forsyning fra private oliefyr med fjernvarme eller elvarme. Det vil give en betydelig samfundsøkonomisk gevinst at konvertere olie kunder til offentlig varmeforsyning baseret på vandkraft. Nukissiorfiit forholder sig desuden til, at Nuuk er i vækst, hvilket i sagens natur betyder øget behov for energi. Derfor har Nukissiorfiit i 2018 fået lavet en større analyse af, hvordan energiforsyningen kan udvides på den mest hensigtsmæssige måde over de kommende år. Der arbejdes videre med analysens anbefalinger i 2019.

FLERE HYBRIDANLÆG OG SOLCELLER

Pilotprojektet med et hybridanlæg i Igaliku er afsluttet i 2018 og overgået til normal drift. Anlæggets solceller og batteri har betydet, at der i 2018 er sparet over 15.000 liter olie til elforsyning i Igaliku. Elværkets dieselgeneratorer har kunnet stå stille omkring 3.500 timer over året, svarende til 39 % af tiden. Fordelingen over året er vist i figur 3.

Pilotprojektet i Igaliku har givet Nukissiorfiit en væsentlig læring, som muliggør, at der fremover kan etableres lignende anlæg, som vil være teknisk og økonomisk bedre end testanlægget. Derfor arbejdes der nu på at etablere solceller med batterilagring andre steder i landet. Forskellige muligheder for at kombinere energiteknologierne og lagre energien vil blive afprøvet i de kommende år. Der er dog stadig et stykke vej til, at hybridanlæg som dette anlæg fuldstændig fjerner behovet for energi fra fossile brændsler. Håbet er, at teknologiudviklingen på området snart vil muliggøre løsninger, som både er økonomisk og miljømæssigt fordelagtige i en grad, så de nuværende dieseldrevne bygdeelværker blot kan overgå til at benyttes som backup-anlæg.

I 2018 er der installeret solceller på elværket i Atammik i forbindelse med, at værket blev renoveret. Nukissiorfiit vil fremadrettet montere flere solceller på bygninger, hvor solenergien kan fungere godt som et supplement til elforsyningen. Der vil som minimum blive installeret solceller på elværker i bygder, når disse renoveres.





Nyt vandværk i Eqaalugaarsuit

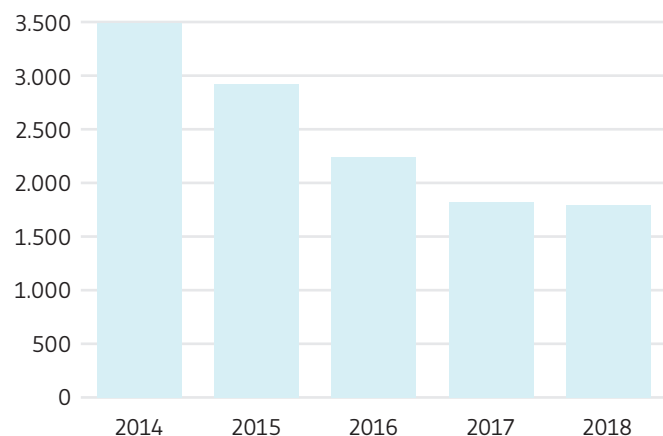
FORBEDRET DRIKKEVANDSKVALITET I BYGDER

Nukissiorfiit har siden 2014 haft et særligt fokus på at forbedre kvaliteten af drikkevandet – ikke mindst i en række bygder. Resultaterne af indsatsen har været tydelige i 2018, hvor en række kogeambefalinger er blevet ophævet: I Qassiarsuk, Eqaalugaarsuit, Sarfannguit, Ikerasak og Kangaatsiaq. Det samlede antal døgn, hvor forbrugere har skullet koge vandet, inden det bruges, er faldet. Det er en fortsættelse af tendensen siden 2014 som vist i figur 4. I 2019 er kogeambefalingen i Ammassalik også ophævet. Nukissiorfiit forventer, at kogeambefalingen i Isortoq, der er den eneste resterende, ophæves i første del af 2019.

Ophævelsen af kogeambefalinger er blandt andet en følge af, at Nukissiorfiit i 2018 har etableret de første standardiserede bygdevandværker i Qassiarsuk, Eqaalugaarsuit og Tasiusaq (Kujalleq). Det er vandværker, der er udviklet med en standardløsning for vandbehandling, der passer til bygderne, og med moduler, der gør det enkelt at skaffe og udskifte elementer. Ved at mindske variationen mellem vandværkerne er det lettere for medarbejderne at vedligeholde og betjene anlæggene. Der skal desuden opbevares færre forskellige komponenter på lagrene, ligesom investerings- og produktionsomkostninger forventes at falde. Det er Nukissiorfiits mål at etablere fem nye bygdevandværker om året. I 2019 undersøges muligheden for at etablere vandværker i Atammik, Itilleq, Attu, Ikerasak og Tasiusaq ved Upernavik.

Figur 4

Antal kogepåbudsdøgn, 2014-2018*



* Med kogepåbudsdøgn menes det samlede antal døgn, der i løbet af året har været kogeambefaling på lokationer i landet.

DOKUMENTERET DRIKKEVANDSSIKKERHED OG TRYKVAND I BYER

Der er i 2018 indført et kvalitetssikringssystem kaldet dokumenteret drikkevandssikkerhed (DDS) på vandværkerne i Nuuk, Sisimiut og Qasigiannguit. DDS er styringsprincipper for driften af vandværker, der reducerer risici, som kunne true vandkvaliteten ved indvindingen, behandlingen eller distributionen af vandet. I praksis betyder det, at forsyningen er omhyggeligt gennemgået, at medarbejderne har gennemført uddannelsesforløb, og at vandværkerne er blevet indrettet på en særlig måde i forhold til adgangsforhold mv. Der er samtidig gennemført kvalitetssikring og driftsoptimering på værkerne. De nye procedurer er ved at blive indført i Narsaq og Ilulissat og vil blive indført i alle byer frem til 2023 samt løbende i bygderne, når vandværkerne udskiftes eller renoveres.

Som et andet indsatsområde i forhold til vandforsyning er gamle støbejernsrør i blandt andet Qaqortoq, Ilulissat og Nuuk udskiftet med nye vandledninger. Målet er at øge vandkvaliteten, smagskvaliteten og forsyningssikkerheden.

Der er i 2018 gennemført en analyse af omkostningerne til udlægning af trykvand til de kunder, der i dag får bragt vand med vandvogn, jf. målsætning 29 og 30 i Sektorplan for energi- og vandforsyning. Målet er at reducere antallet af vandkørselskunder, da vandkørsel er en omkostningstung forsyningsmetode og desuden øger risikoen for forurening af vandet. Der er i dag vandkørsel i 13 byer og i en bygd. De foreløbige resultater viser, at de estimerede omkostninger ved at etablere stikledninger og nedlægge vandkørsel på fire lokationer samlet vil være 14-18 mio. kr. For de næste fire lokationer vil det koste yderligere omkring 86-106 mio. kr. Nukissiorfiit arbejder ud fra analysen videre med planlægning af investeringer, der gradvist kan afskaffe vandkørsel.



Vandkørsel i Qaqortoq



Vandprøve

STØRRE AFSÆTNING AF VARME

Nukissiorfiit vil øge afsætningen af varme for at reducere landets olieforbrug, forbedre udnyttelsen af energianlæggene samt øge Nukissiorfiits omsætning. Det gælder salg af afbrydelig elvarme og fjernvarme produceret på vandkraft, men også øget udnyttelse af den restvarme, der opstår som biprodukt ved elproduktionen på de dieseldrevne elværker.

I Ilulissat har Nukissiorfiit i 2018 arbejdet med at installere elkedler hos kunder med stort varmeforbrug. Samtidig udvider og opgraderer Nukissiorfiit forsyningsnettet, så flere kunder kan tilsluttes fjernvarme eller afbrydelig elvarme. Formålet er at gøre gavn af, at Pakitsoq Vandkraftværk har kapacitet til at producere mere elektricitet, end værket gør i dag. Dermed kan en del af den oliebaseerede opvarmning i Ilulissat erstattes med varme produceret på vandkraft. Det har flere fordele: Vandkraftværket, som er en stor samfundsinvestering, udnyttes bedre, Nukissiorfiit får en merindtægt ved salg af varmen, hvilket kan holde prisniveauet nede for alle forbrugere, og det har en positiv miljø- og klimaeffekt. Indsatsen med at installere elektrokedler og øge varmeafsætningen i Ilulissat fortsætter i 2019.

I forhold til udnyttelse af restvarme er der i 2018 udarbejdet en rapport om mulighederne for at optimere udnyttelsen af restvarme i en række byer. Mulighederne vil indgå i Nukissiorfiits drifts- og anlægsplaner for 2019 og frem. I byggerne fortsætter arbejdet også med at øge udnyttelsen af restvarme, hvor det er økonomisk hensigtsmæssigt. Det kan være til nærtliggende offentlige bygninger som butik og servicehus i bygger.

I dag produceres varmen til etagebyggeri nogle steder på kedelcentraler, der er ejet og drevet af boligforeningerne. Nukissiorfiit har i 2018 færdiggjort en samlet tilstandsvurdering af kedelcentralerne, så det kan vurderes, hvordan ansvaret for disse centraler eventuelt kan overdrages til Nukissiorfiit for at sikre den bedst mulige energioptimering igennem disse anlæg, til gavn for både boligforeningerne og samfundets øvrige forbrugere. Ineffektive og fejlindstillede varmecentraler kan i yderste konsekvens påvirke hele fjernvarmedistributionen negativt i større områder af en by.



Tilslutning af tre faser til måler på transformerstation

EFFEKTIV UDNYTTELSE AF AFFALDSENERGI

Naalakkersuisut og kommunerne har i september 2018 truffet beslutning om at ændre organiseringen af affaldsområdet. Det er planen, at et fælles kommunalt affaldsselskab skal arbejde for at etablere to landsdækkende affaldsforbrændingsanlæg og tre spildolieforbrændingsanlæg. De to affaldsforbrændingsanlæg placeres formentlig i Nuuk og Sisimiut og skal erstatte de mange mindre anlæg rundt om i landet.

Planerne flugter med målet i Sektorplan for energi- og vandforsyning om at udnytte affald mere effektivt som grøn energiressource. I Sisimiut kan vandkraftværket ikke dække hele varmebehovet, og der suppleres derfor op med affalds- og oliebaseret varme. For Sisimiut vil øget forbrug af overskudsvarmen fra affaldsforbrænding betyde et mindsket forbrug af fossile brændsler, hvis affaldsvarmen tilpasses det aktuelle behov for fjernvarme. I Nuuk kan vandkraften de næste 5-8 år dække hele varmebehovet for de kunder, som er tilsluttet Nukissiorfiits varmedistribution. Her er affaldsvarmen alene et supplement, som giver mulighed for en udbygning af varmedistributionen, hvorved olie i fremtiden kan fortrænges. Derfor er det mere kompliceret at vurdere på forhånd, hvad det vil betyde for Nuuk med mere affaldsvarme, da det er afhængigt af investeringer i udbygning og sammenkobling af Nukissiorfiits fjernvarmenet.

Nukissiorfiit er allerede i gang med sammenlægning og udvidelse af fjernvarmenettene i Sisimiut og Nuuk for netop at understøtte Sektorplan for energi- og vandforsynings målsætning om at udnytte affald bedst muligt som en ressource til varmeproduktion. Udbygningerne sikrer, at Nukissiorfiit kan modtage større mængder varme fra den nationale affaldsforbrænding.

HØJ FORSYNINGSSIKKERHED

Nukissiorfiits kunder skal kunne stole på, at der er el, vand og varme, når de har brug for det. Det er afgørende for, at samfundet kan fungere, og særligt kritisk i vintermånederne. Derfor er Nukissiorfiit altid fokuseret på at holde forsyningssikkerheden høj ved at forebygge forsyningssvigt og genetablere forsyningen hurtigst muligt ved udfald.

Forsyningssikkerheden har været på et højt niveau i 2018. Af nævneværdige udfald har der været et større udfald af elforsyningen og senere af vandforsyningen i dele af Nuuk. Der har desuden været udfordringer med el- og vandforsyningen i en række bygder, specielt i Nordgrønland, hvor det som altid er kritisk på grund af den særligt hårde kulde. Det er uden undtagelse lykkedes Nukissiorfiit at genetablere forsyningen indenfor få timer på el- og varmeområdet.

Nukissiorfiit har i 2018 udarbejdet og opdateret en række beredskabsplaner for at være bedst muligt forberedt på blandt andet at kunne håndtere forsyningssvigt bedst muligt. Arbejdet fortsættes i 2019. Der vil desuden i sommeren 2019 blive iværksat konkrete og målrettede eftersyn og fejludbedringer på anlæg i bygderne for at minimere fejl, især i vinterperioden.



STYRKET SAMARBEJDE MED FISKEINDUSTRIEN

Fiskeindustrien er en stor kunde og bruger betydelige mængder vand i produktionen. Det er desuden et erhverv, der aktuelt oplever vækst, og som samtidig løbende må justere produktionsanlægs størrelse og placering efter, hvor fiskeressourcen befinder sig. Derfor er det vigtigt med en løbende koordinering mellem fiskeindustrien og Nukissiorfiit for at sikre, at der investeres i øget el- og vandkapacitet på den bedst mulige måde for samfundet.

Nukissiorfiit inviterede i juni 2018 fiskeindustrien til et forsyningsseminar for at orientere om igangværende projekter og invitere til øget samarbejde. Fiskeindustrien viste stor interesse for at øge den kontakt, der i forvejen er mellem Nukissiorfiit og industrien.

ERFARINGSUDVEKSLING OG MARKEDSFØRING I KINA OG ISLAND

I efteråret 2018 deltog Nukissiorfiit i en erhvervsdelegation til Kina under ledelse af daværende Naalakkersuisoq for Erhverv og Energi Aqqalu Jerimiassen. På forsyningsområdet var formålet blandt andet at markedsføre mulighederne for at eksportere vand fra Grønland samt udnytte de store vandkraftpotentialer til forsyning af energiintensive virksomheder. Besøget i Kina tydeliggjorde, at Nukissiorfiit fortsat bør holde sig orienteret om den teknologiske udvikling i Kina indenfor vedvarende energiteknologi og forsyning af isolerede områder. Det gælder for eksempel indenfor batteriteknologi, tyndfilmssolceller og hybridanlæg.

Nukissiorfiit fortsætter samarbejdet med arktiske egne og nabolande som Alaska, Canada, Island og Færøerne. I 2018 gav især deltagelsen i Arctic Circle Assembly i Island mulighed for udveksle erfaringer med energibranchen disse steder.

INVESTERINGER I 2018

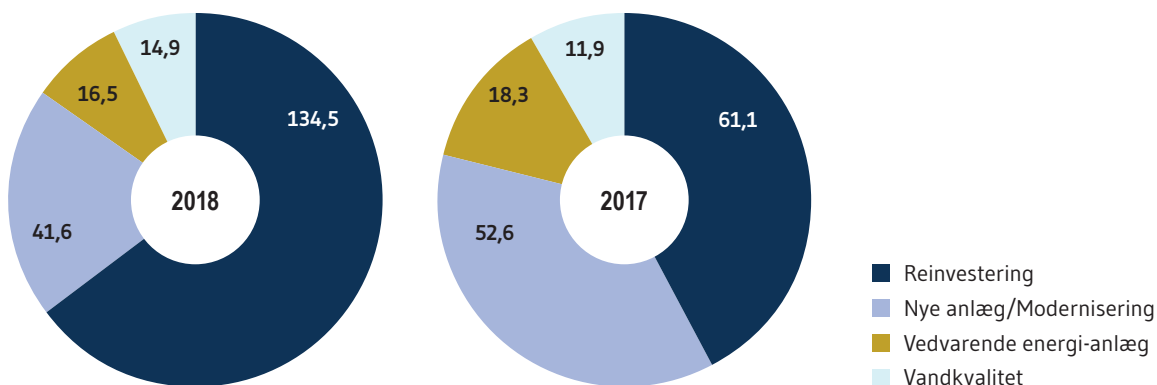
Nukissiorfiits investeringsniveau lå i 2018 på 207,5 mio. kr. Det er en stigning på 63,5 mio. kr. i forhold til 2017. Der er investeret ca. 50 mio. kr. i bygderne svarende til 24 %. Hovedparten af investeringerne har været rettet imod reinvesteringer i eksisterende anlæg og distributionsnet, med en mindre del til modernisering, vedvarende energianlæg og optimering af vandforsyningen.

Nukissiorfiit forventer et niveau på 150-180 mio. kr. til den ordinære reinvestering i 2019. Projekter, som er i forberedelsesstadiet, som har til formål at øge graden af vedvarende energi, vil bringe den samlede investeringssum op på niveau med 2018.

De investeringer, der er brugt flest midler på i 2018, er:

- Udskiftning af to parallelle 1.010 meter råvandsledninger af støbejern til PE-rør i Nuuk (12,8 mio. kr.)
- Omlægning og udbygning af 490 meter fjernvarme-, 940 meter el- og 710 meter vandforsyning ved Vandsøvej i Nuuk til forberedelse af forsyning af nye boligblokke (10,4 mio. kr.)
- Udskiftning af 3.500 meter mindre vandledninger af støbejern til PE-rør i Qaqortoq, 1. etape (10,2 mio. kr.)
- Opgradering af elnettet i Maniitsoq efter nedlæggelse af tidligere nød-elværk (6,6 mio. kr.)
- Udskiftning af 1.000 meter fjernvarmeledning i Ilulissat (6,3 mio. kr.)

Figur 5
Nukissiorfiits investeringer i mio. kr.



A man wearing glasses and a dark vest over a grey shirt is working on a large, white industrial engine. He is leaning over the engine, which has various pipes and components. The background shows a workshop setting with a blue electrical control box on the wall.

Elværk i Alluitsup Paa



Strategi

Nukissiorfiits strategiske målsætninger for 2018-2022 udspringer af Naalakkersuisuts Sektorplan for energi- og vandforsyning og sætter retningen for Nukissiorfiits indsatser og prioriteter. Nukissiorfiit arbejder med strategiske målsætninger indenfor fire hovedområder: *Forretningsudvikling, Vedvarende energi, Indkøb og lager samt Digitalisering*. I det følgende gives status for 2018.

FORRETNINGSUDVIKLING

Nukissiorfiit øger sit fokus på forretningsudvikling. Derfor er der i 2018 etableret en afdeling for salg- og markedsudvikling. Afdelingens målsætning er at øge virksomhedens markedsandel indenfor varme samt at reducere virksomhedens og landets afhængighed af fossile brændsler. Igennem datadreven analyse tilstræber afdelingen at øge virksomhedens forståelse for, hvordan Nukissiorfiit kan levere bedre forsyningsløsninger for kunderne. Ambitionen er, at alle kunder skal tilbydes den mest miljørigtige forsyningsløsning, der findes i det område, hvor de er bosat. Som et konkret område arbejder afdelingen sammen med Distrikt Ilulissat på at øge salget af afbrydelig elvarme i Ilulissat for at sikre den bedst mulige udnyttelse af Paakitsoq Vandkraftværk.

I 2018 oprettedes ligeledes Nukissiorfiits ledelsessekretariatet til at styrke arbejdet med at realisere Sektorplan for energi- og vandforsyning. Afdelingen arbejder med at styrke kommunikationen med det politiske lag, embedsværket og offentligheden samt at understøtte den nødvendige organisationsudvikling, som er krævet for at reali-

sere de strategiske mål frem mod 2030. For at sikre forankring og fremdrift på de mange projekter, som sektorplanen afføder, er der desuden ansat fire projektkoordinatorer lokalt i Nukissiorfiits distrikter.

VEDVARENDE ENERGI

Andelen af vedvarende energi er steget fra 68,9 % i 2017 til 70,5 % i 2018, som beskrevet på side 17. Det er godt i tråd med Nukissiorfiits mål om, at den samlede energiproduktion fra vedvarende energikilder skal forøges med minimum 2 % pr. år. Målet skal dog ses over en år-række, da andelen af vedvarende energi påvirkes af en række forhold.

Som det fremgår af afsnittet om forsyning, arbejder Nukissiorfiit med en flerstrengt indsats i forhold til vedvarende energi. 2018 har i høj grad været et år, hvor nye muligheder er testet og analyseret. Der er ikke etableret store nye anlæg, men en række mindre. Derudover er der arbejdet målrettet på at øge udnyttelsen af Paakitsoq Vandkraftværk.

I takt med, at fremtidige større anlæg tages i brug, forventes større stigninger i andelen af vedvarende energi og dermed reduceret brug af fossile brændsler. For at realisere disse målsætninger har Nukissiorfiit igangværende hydrologiske undersøgelser og undersøgelser af vindforhold, som skal danne rammerne for de mest samfundsmæssigt fordelagtige investeringer i den fremtidige energiinfrastruktur. Se mere på side 17.

VARIATIONER I ANDELEN AF VEDVARENDE ENERGI

Vejret er en vigtig faktor i forhold til nedbørsmængde til vandkraftværkernes vandreservoir samt i forhold til varmekonsum. Andelen af vedvarende energi kan svinge med adskillige procentpoint år for år, uden at infrastrukturen er ændret.

Derfor er det nødvendigt at se på målsætningen om de 2 % forøgelse som et gennemsnit over en årrække, da de eksterne faktorer kan påvirke fra det ene år til det andet i en grad, hvor man kan få et misvisende indtryk af udviklingen.

INDKØB OG LAGER

Indkøbsprocedurerne i Nukissiorfiit skal effektiviseres og forenkles. Det er en indsats, der blev indledt i 2013 med oprettelsen af en central enhed til håndtering af indkøb. I 2018 har enheden indført en ny fremgangsmåde for indkøb, der gør det administrativt mere enkelt for medarbejderne at foretage indkøb, uden at der er givet køb på kontrollen. Samtidig sikrer indkøbsafdelingen, at krav til konkurrenceudsættelse overholdes, og at der så vidt muligt bruges lokale leverandører. I 2018 udgjorde indkøb fra lokale leverandører 71 % af Nukissiorfiits samlede indkøb, som beskrevet nærmere på side 39.

Det er målet at optimere mindst 4 % årligt på udgifterne til indkøb og lager. Indkøbsafdelingen opnår i gennemsnit besparelser på 10 % på de indkøb, afdelingen foretager. Der arbejdes kontinuerligt med at øge andelen af indkøb, som er baseret på indkøbsaftaler, for at sikre ensartethed og reduktion af omkostningerne.

I de kommende år vil der blive arbejdet på at optimere brugen af Nukissiorfiits lagre. Det skal sikres gennem øget styring og uddannelse, at Nukissiorfiit kun råder over den mængde lagervarer, der netop er tilstrækkelige for at sikre god drift af produktions- og distributionsanlæggene. Der vil som et element heri blive oprettet centrale lagre for nogle centrale varetyper, hvilket skal øge leveringssikkerheden.

DIGITALISERING

Nukissiorfiit vil være en foregangsvirksomhed indenfor brugen af digitale løsninger i Grønland. Det er baggrunden for en række initiativer i 2018.

I administrationen har Nukissiorfiit taget en UIPath-sofwarerobot i brug. Robotten løser en række rutineprægede opgaver, så som automatisk udsendelse af debitorkontoudtog samt forespørgsler hos leverandører om saldoopgørelser. Det har betydet, at medarbejdere har kunnet bruge deres tid på at løse andre og mere komplekse opgaver. Nukissiorfiit har en ambition om at øge brugen af sofwareroboter i 2019 og har til formålet to dedikerede RPA-udviklere.

I driften er der i 2018 indført et elektronisk kvalitetsledelsessystem (KLS), der digitaliserer og forenkler arbejdsprocesserne, ligesom systemet øger sikkerheden.

Nukissiorfiit afholdte i september et seminar om fremtidens digitalisering i infrastruktursektoren – med deltagelse af en række samarbejdspartnere og eksperter. På seminaret blev de fremtidige muligheder for brug af digitale løsninger drøftet. Nukissiorfiit har efter seminaret særligt arbejdet videre med, hvordan data kan styres, struktureres og centraliseres, for at skabe øget værdi og bedre beslutninger. Det er ambitionen, at Nukissiorfiit igennem intelligent brug af data kan reducere energi- og vandspild, reducere antallet af nedbrud og bedre planlægge udbygninger af infrastrukturen fremadrettet. Nukissiorfiit modtager blandt andet data fra fjernaflæste målere hos kunderne samt fra sensorer og måleudstyr på produktionsanlæggene.

Nukissiorfiit har i 2018 også styrket fokus på at forbedre kommunikationen med eksterne parter via en ny hjemmeside samt igennem øget brug af kommunikation igennem sociale medier.

For at understøtte hele digitaliseringsudviklingen i organisationen prioriterer Nukissiorfiit øget uddannelse af medarbejderne indenfor Nukissiorfiits IT-systemer og har indledt forberedelserne af øget brug af fjernundervisning via en e-læringsplatform.

IT-sikkerhed er et andet prioriteret område for Nukissiorfiit. Det er vigtigt for Nukissiorfiit som forsyningselskab ikke at være sårbar overfor eventuelle udefrakommende trusler. I starten af året fik Nukissiorfiit derfor foretaget en sikkerheds- og sårbarhedsanalyse af virksomheden. Som opfølgning er der arbejdet med at sikre adgange til IT-systemer og anlæggenes styresystemer, at udvikle IT-beredskabsplaner, at hjemtage servere samt at begrænse adgangen til Nukissiorfiits produktionsanlæg og øvrige bygninger. Arbejdet fortsættes i 2019.

RPA

RPA står for Robotic Process Automation, og udviklerne står for at kode sofwareroboterne, så de kan håndtere flere enkle, rutineprægede opgaver.

Distrikterne i året 2018

Distrikt AVANNAA

Distriktet har brugt en del ressourcer på byggemodning af den nye bydel i Uummannaq, hvor der opføres boliger til ofrene for flodbølgen ved Nuugaatsiaq og Illorsuit i 2017. Distriktet er desuden i gang med at etablere el- og vandforsyning i Qeqertat ved Qaanaaq, ud fra den politiske beslutning truffet i 2017.

Der har været nogle ikke-planlagte afbrydelser af el- og vandforsyningen i løbet af året, blandt andet i Upernavik, Tasiusaq og Kullorsuaq. Afbrydelserne af elforsyningen er i nogle tilfælde sket på tidspunkter med omkring 25 graders frost. Alle ressourcer sættes i sådanne tilfælde ind på at genetablere forsyningen. Der arbejdes målrettet på at højne forsynings-sikkerheden i distriktet, så hyppigheden af nedbrudene nedbringes.

Fiskeindustrien udvider i området og ønsker flere steder at aftage mere el og vand. Distriktet arbejder på at tilgodese fiskeindustriens behov. Der planlægges etableret nye vandværker i Ikerasak og Tasiusaq med DDS i 2019 og 2020. I Upernavik forstærkes elnettet til en ny fabrik, og der arbejdes på at forbedre vandforsyningen til beboerne og fabrikkerne.

Der etableres en ny vintervandstank i Qaanaaq for at forbedre vandforsyningen. Vintervandstanken forventes klar i 2021.

Distrikt ILULISSAT

For at udnytte Paakitsoq Vandkraftværk bedre har distriktet fundet 25 steder i Ilulissat, hvor der kan installeres elkedler. Der er indkøbt elkedler svarende til en samlet effekt på 2,1 MW. Af disse er 1,2 MW blevet installeret i 2018, mens resten skal installeres i 2019. Samtidig optimerer distriktet fjernvarmenettet, så kapaciteten kan udnyttes bedre. Når de indkøbte elkedler er tilsluttet, forventes det, at der kan afsættes yderligere godt 8 GWh varme til private varmekunder i Ilulissat.

I Ilulissat erstattes vandledninger af støbejern løbende med nye ledninger. For at forbedre sikkerheden og styringen på kraftvarmeværket og varmeværkerne er styresystemerne desuden blevet fornyet i 2018.

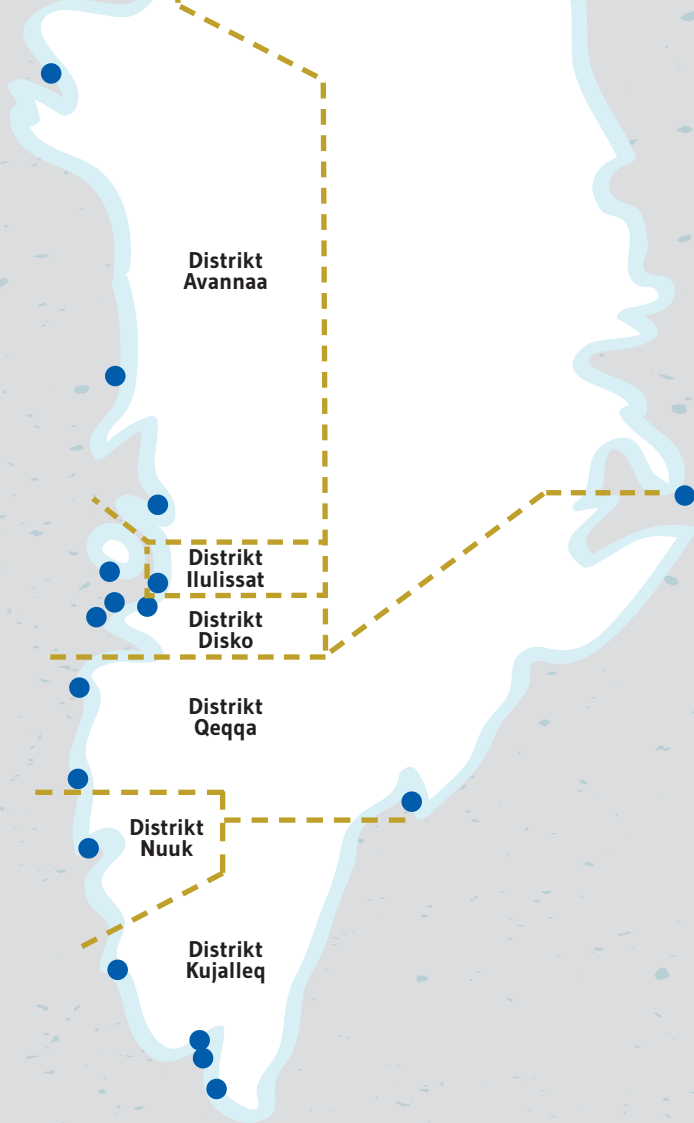
Distrikt DISKO

I Distrikt Disko er der fokus på, hvilken form for vedvarende energi der skal bruges i Aasiaat og Qasigiannnguit. Der er foretaget en række undersøgelser, især af potentialet for brug af vandkraft. Som alternativ undersøges vindpotentialet i området. Det er i 2018 blevet undersøgt, hvordan restvarme kan udnyttes bedre i de to byer, ligesom styringssystemer på nogle af varmeværkerne er udskiftet.

I Kangaatsiaq har der tidligere været udfordringer med, at vandforsyningen ikke var tilstrækkelig til at dække behovet i løbet af vinteren, blandt andet til fiskeindustrien. I 2018 har distriktet forbedret vandforsyningen, så vandmængderne kan forsyne byen hele året uden umiddelbare restriktioner.

I Akunnaaq arbejder distriktet på at bruge restvarme fra elværket til opvarmning af boliger omkring elværket.

I distriktets to vandkørselsbyer, Qasigiannnguit og Qeqertarsuaq, arbejdes der på at udfase vandkørsel og få anlagt hovedvandledninger løbende frem mod år 2025.



Distrikt NUUK

Nuuk vokser. Derfor har Nukissiorfiit i 2018 fået foretaget en større analyse af den fremtidige forsyning af Nuuk, og hvordan energibehovet fortsat kan dækkes af vedvarende energi. Nukissiorfiit vurderer forslagene nærmere i 2019.

Sideløbende med, at Nukissiorfiit fejrede Buksefjorden Vandkraftværks 25 års jubilæum, fik distriktet i år foretaget rutinetjek og reparationer af transmissionsledningen til værket.

Distriktet har indført DDS på vandværkerne i Nuuk. En række tidligere vandkørselskunder har fået indlagt trykvand efter kundernes ønske.

Fjernvarmenettet i Nuuk udvides i disse år for at forsyne nye boligområder og optimere udnyttelsen af varme fra affaldsforbrændingsanlægget. Alle varmeværker har fået optimeret styringsanlæg, hvilket har forbedret sikkerheden og givet medarbejderne bedre muligheder for at styre, regulere og overvåge anlæggene på afstand.

I Kapisillit og Qeqertarsuaasiaat har distriktet optimeret de dieseldrevne elværker, så udnyttelsesgraden er forbedret, og forsyningen er blevet mere stabil.

Distrikt QEQQA

Det nye testcenter for vindkraft i Sisimiut har naturligt fået stor opmærksomhed i 2018. De to mindre møller i testcenteret er blevet rejst uden brug af store kraner og maskiner, hvilket er en forudsætning for at rejse vindmøller i bygder rundt om i landet.

I Tasiilaq er vandkraftværket optimeret, og der planlægges en udvidelse af vandkraftværket, som beskrevet på side 18. I Maniitsoq foretages der fortsat hydrologiske undersøgelser af vandkraftpotentialer tæt på byen.

I forbindelse med renovering af elværket i Atammik er der installeret solceller på værkets tag.

Der er foretaget en række optimeringer af forsyningen i 2018. I Sarfannguit er bygdeelværket blevet renoveret, i Ittoqqortoormiit er styringen på hovedelværket blevet udskiftet, og i Maniitsoq er både byens elnet og råvandstilførsel blevet optimeret. I Sisimiut er fjernvarmenet blevet udvidet og sammenlagt for at optimere udnyttelsen af affaldsvarme. Vandværket er desuden moderniseret, og der er indført DDS.

Distrikt KUJALLEQ

Distriktet har i 2018 installeret Nukissiorfiits første standardbygdevandværker i Qassiarsuk, Eqalugaarsuit og Tasiusaq. Distriktet arbejder nu på at få den bedst mulige drift af de nye vandværker.

I Nanortalik undersøger Nukissiorfiit mulighederne for brug af vindkraft, og resultaterne sammenlignes med allerede kendte potentialer for brug af vandkraft. Distriktet har moderniseret elværket i Alluitsup Paa med nye generatorer, ny styringstavle og en række øvrige optimeringer. Som det næste vil distriktet forbedre udnyttelsen af restvarme fra værket.

I Qaqortoq er distriktet i gang med at udskifte 3,5 kilometer vandledninger. I 2019 forventes processen omkring DDS at blive igangsat i alle byerne i distriktet.

Konsekvenser af ensprisreformen

Ensprisreformen, der trådte i kraft 1. januar 2018, har både stor betydning for forbrugerne og Nukissiorfiit. En stor del af forbrugerne har oplevet, at udgifterne til el og vand er faldet markant. For Nukissiorfiit har ensprisreformen betydet en lavere omsætning samt ændringer vedrørende Nukissiorfiits tilskud fra Landskassen, lånerammer, nedbringelse af renteudgifter mv.

Nukissiorfiit er, med de hensyn, der følger af, at der er tale om en offentlig forsyningsvirksomhed, i 2018 overgået til at aflægge regnskab efter Regnskabsloven for regnskabsklasse C-virksomheder. Dette har, i kombination med ensprisreformen, medført en række regnskabsmæssige ændringer, som har stor påvirkning på Nukissiorfiits anlægsaktiver, afskrivninger og samlede økonomi.

PRISER FØR OG EFTER ENSPRISREFORMEN

Med ensprisreformen er el- og vandpriserne de samme for alle Nukissiorfiits forbrugere. Dog gælder der fortsat en særligt prisstruktur for fiskeindustrien. Som det fremgår af nedenstående tabel er den aktuelle enspris for el 1,60 kr. pr. kWh og for vand 19,00 kr. pr. m³. Det er en betydelig reduktion – særligt for de forbrugere, der tidligere betalte de højeste priser, typisk i bygderne og i byer uden vandkraftforsyning.

Tabel 1

Priser på el, vand og varme i 2017-2019 for almindelige forbrugere

	2017	2018 <i>jan.-aug./sep.-dec.</i>	2019
El, kr./kWh	1,63 - 3,25	1,60	1,60
Vand, kr./m ³	19,12 - 33,40	19,00	19,00
Varme, kr./MWh	770	770/740	740
Afbrydelig varme	710	710/680	680

Under det tidligere prissystem, i perioden 2005 til 2017, blev Nukissiorfiits priser på el og vand fastsat efter de såkaldte enhedsomkostninger. Det vil sige, at priserne var forskellige fra sted til sted afhængigt af, hvad det kostede at producere og levere el og vand. Der var imidlertid en landsdækkende maksimal- og minimalpris. Enhedsomkostningerne fremgår af Nukissiorfiits årlige fordelingsregnskab, der er vedlagt som bilag på side 66.

For fiskeindustrien varierer el- og vandprisen fortsat fra lokalitet til lokalitet. Fiskeindustritaksten er 41,5 % af de lokale enhedsomkostninger for el og vand. Den kan dog ikke overstige de priser, som andre forbrugere betaler, eller være lavere end 41,5 % af priserne. Det betyder, at priserne for fiskeindustrien i 2018 og 2019 er mellem 0,66 kr. og 1,60 kr. pr. kWh for el, afhængigt af lokalitet. For vand betaler fiskeindustrien mellem 7,89 kr. og 19,00 kr. pr. m³.

Nukissiorfiit sænkede priserne på varme med 30 kr. pr. MWh pr. 1. september 2018 som følge af lavere oliepriser. For 2019 forventer Nukissiorfiit at fastholde de samme el-, vand- og varmepriser.

REDUCERET OMSÆTNING OG NY SERVICEKONTRAKTBETALING

Ensprisreformen har betydet, at Nukissiorfiit har kanaliseret 153 mio. kr. i prisreduktion ud til kunderne, og at Nukissiorfiits omsætning er faldet med samme 153 mio. kr. Dette har dels betydet, at nogle af Nukissiorfiits anlæg opnår en lavere rentabilitet i forhold til før 1. januar 2018, samt at pengestrømmen fra afsætningen er reduceret.

Som konsekvens af den reducerede rentabilitet af nogle af Nukissiorfiits anlæg er der foretaget en nedskrivning af anlæggene for 1,6 mia. kr. pr. 1. januar 2018. For at fastslå rentabiliteten af anlægsaktiverne – og dermed værdiansættelsen af anlægsværdierne – har Nukissiorfiit gennemført værdiforringelsestest. Ved en værdiforringelsestest undersøges det, om indtægten fra de enkelte anlægsgrupper kan bære de tilknyttede omkostninger. I tilfælde af, at indtægten er lavere end de tilknyttede omkostninger, er der foretaget en forholds-mæssig nedskrivning af aktiverne. Nukissiorfiits afskrivninger er derfor faldet med 106 mio. kr. i 2018 som følge af nedskrivningen. Den regnskabsmæssige behandling af nedskrivningerne er beskrevet nærmere på side 51-52.

Balancen i Nukissiorfiits pengestrømme er genoprettet igennem to trin. Det første trin er, at Nukissiorfiit har indgået en servicekontrakt med Grønlands Selvstyre. Servicekontrakten udløste i 2018 en betaling til Nukissiorfiit på 72 mio. kr. Derudover er der indført en årlig aftrapning på 0,22 % af rentesatsen på lån optaget før 2017, der vil fortsætte, til den oprindelige rentesats på 6 % er reduceret til 3 %. Det næste trin er, at Nukissiorfiit har fået forlænget løbetiden på lån optaget før 2017, hvilket giver en likviditetseffekt på 70 mio. kr. år-

ligt. En del af Landskassens finansiering af den længere løbetid på Nukissiorfiits lån er, at Nukissiorfiits låneramme blev reduceret fra 130 mio. kr. til 60 mio. kr.

Med en låneramme på 60 mio. kr. årligt samt den likviditet, som Nukissiorfiit genererer fra sin drift, er der et samlet økonomisk råderum til årligt at reinvestere for ca. 150 mio. kr. En række af målsætningerne i Sektorplan for energi- og vandforsyning kræver nyinvesteringer, såsom øget drikkevandskvalitet, trykvand til alle i byer og bygder, modernisering af eksisterende anlæg samt øget produktion af vedvarende energi. Midlerne til disse tiltag vil, som beskrevet i den vedtagne Sektorplan for energi- og vandforsyning, skulle findes udenfor Nukissiorfiits ordinære investeringsramme. Dette er dog ikke forskelligt fra tidligere, når Nukissiorfiit eksempelvis har bygget vandkraftværker, hvor øgede lånerammer er blevet stillet til rådighed via Finansloven.

Øgede investeringer i vedvarende energi skal gerne på sigt være med til at forbedre både Nukissiorfiits økonomi og samfundsøkonomien. Noget af dette råderum forventes at kunne medvirke til en delfinansiering af initiativerne i Sektorplan for energi- og vandforsyning. Ligeledes forventes det, at reinvesteringsbehovet vil stige hen over årene grundet inflation samt en større aktivmasse som følge af de førnævnte nyinvesteringer.

DE NYE PRISERS PÅVIRKNING AF ENERGIFORBRUGET

Før ensprisreformen har der været spekulationer om, hvorvidt en prisreduktion på op til 50 % ville medføre et øget forbrug hos kunderne. Nukissiorfiit har løbende monitoreret forbrugsmønstret og kan ikke konstatere, at de lavere el- og vandpriser har medført et større forbrug.

Nukissiorfiit har undersøgt afsætningen med fokus på de steder, hvor priserne er faldet mest. Resultaterne viser, at forbruget kun er steget nogle få promille. Omvendt ses der et større forbrug i byer som Ilulissat og Nuuk, hvor priserne næsten er de samme som før ensprisreformen. Sidstnævnte stigning i forbrug tilskrives alene vækst og aktivitet i samfundet og er pågået steder i landet med vandkraft, hvilket dermed er godt for landets økonomi, uden det belaster klimaet.

Priselasticiteten for varer som elektricitet og vand er typisk meget lav, som det ses her. Det skyldes, at det er nødvendige varer for forbrugerne. Derfor skal der meget til, før forbruget heraf ændrer sig.

ENSPRISER I MITTARFEQARFIITS FORSYNINGSOMRÅDER

Ensprisreformen blev i første omgang kun indført i Nukissiorfiits forsyningsområder. Derfor har priserne i Kangerlussuaq, Narsarsuaq, Qarsut lufthavn og Kulusuk lufthavn i 2018 været på samme højere niveau som i 2017. Inatsisartut besluttede imidlertid under Efterårs-samling 2018, at de nye el- og vandpriser også skal gælde i Mittarfeqarfiits forsyningsområder fra 1. januar 2019. Dette er finansieret gennem en overførsel af 2,0 mio. kr. fra Nukissiorfiits bevilling for at holde Mittarfeqarfiit skadesløs i sænkningen af priserne i deres områder. Mulighederne og de økonomiske konsekvenser ved at overdrage forsyningspligten til Nukissiorfiit på de pågældende fire steder undersøges løbende.





Samfundsansvar

I Nukissiorfiit er både ledelse og medarbejdere bevidste om virksomhedens store samfundsansvar. Det gælder ikke mindst Nukissiorfiits ansvar for at sikre, at familier og virksomheder altid har adgang til energi og drikkevand af høj kvalitet, der er produceret med respekt for miljøet og er tilgængelig til en fair og solidarisk pris. Et andet højt prioriteret område er medarbejdernes trivsel og sikkerhed.

Nukissiorfiit rapporterer årligt om samfundsansvar, også kaldet *corporate social responsibility* (CSR), som en del af årsregnskabet. Rapporteringen følger kravene i årsregnskabsloven.

POLITIK FOR SAMFUNDSANSVAR

Nukissiorfiits politik for samfundsansvar *Tumit* er fra 2013. *Tumit* betyder fodspor og henviser til, at Nukissiorfiit ønsker at sætte positive fodspor – både i forhold til miljøet og på det sociale og etiske område.

Nukissiorfiits politik for samfundsansvar har fire strategiske fokusområder:

- Adgang til vand og energi
- Mennesket i centrum
- Forretningsetik
- Engagement i lokalsamfundet

Nukissiorfiit har desuden en række underliggende politikker, en flekstidsordning samt en seniorpolitik, hvor der aktuelt arbejdes på at forbedre og udvide begge politikker. Dertil arbejdes der med at etablere en stresspolitik, og arbejdet med alle tre politikker skal ses i den sammenhæng, at Nukissiorfiit ønsker, at det enkelte menneske opnår balance imellem arbejde og privatlivet. Nukissiorfiit følger desuden Naalakkersuisuts anti-korruptionspolitik.

Nukissiorfiit planlægger at opdatere politikken for samfundsansvar for at sikre, at politikken afspejler aktuelle forhold og målsætningerne i såvel Nukissiorfiits strategiske målsætninger for 2018-2022 som Sektorplan for energi- og vandforsyning.

Det overordnede ansvar for CSR er placeret i Nukissiorfiits ledelsessekretariat, men hele organisationen er involveret i initiativer på området.

DE VÆSENTLIGSTE OMRÅDER FOR NUKISSIORFIITS SAMFUNDSANSVAR

De fire fokusområder for Nukissiorfiits politik for samfundsansvar er valgt ud fra en vurdering af, hvor Nukissiorfiits ageren har størst betydning for samfundet. Det handler om, hvilke væsentlige risici og muligheder Nukissiorfiits forretningsaktiviteter giver for samfundet.

Det primære fokus i arbejdet med samfundsansvar er helt naturligt energi- og vandforsyningens betydning for samfundet. Det handler om forsyningssikkerhed, miljø- og klimaforhold samt økonomi:

- **Forsyningssikkerhed:** Der vil altid være en risiko for, at energi- og vandforsyningen afbrydes. Når det af og til sker, er det til gene for familier og virksomheder, og det kan i yderste konsekvens kræve evakuering fra et område. Derfor arbejder Nukissiorfiit vedholdende med at forebygge afbrydelser i forsyningen og være bedst muligt forberedt til at kunne håndtere driftsproblemer hurtigt.
- **Miljø og klima:** Nukissiorfiits produktion har miljø- og klimamæssige påvirkninger. Derfor prioriterer Nukissiorfiit at begrænse brugen af fossile brændsler og omlægge til brug af vedvarende energi. Nukissiorfiit har samtidig mulighed for at reducere forbruget af fossile brændsler hos private yderligere ved at sikre en infrastruktur, som muliggør, at man kan tilslutte sig den offentlige energiforsyning der, hvor Nukissiorfiit har adgang til vedvarende energi.
- **Økonomi:** Priserne på el, vand og varme har betydning for samfundets udviklingsmuligheder. Nukissiorfiit har et stort ansvar for at handle økonomisk ansvarligt ved altid at have fokus på optimering og ved at sikre en portefølje af projekter, som forbedrer samfundsøkonomien. Det er samtidig med til at finansiere nogle af de målsætninger i Sektorplan for energi- og vandforsyning, som kræver øgede ressourcer for at blive realiseret.

Nukissiorfiits medarbejdere er ligeledes et væsentligt område. Nukissiorfiit er som en større offentlig virksomhed, der er til stede i hele landet, afhængig af at kunne tiltrække medarbejdere. Nukissiorfiit er desuden ansvarlig for at sikre, at medarbejderne trives, har gode arbejdsforhold og har adgang til relevant opkvalificering og uddannelse. Dermed har Nukissiorfiit også mulighed for at bidrage til at løfte uddannelsesniveauet bredt i landet, både indenfor Nukissiorfiits fagområder som el-, vvs- og maskinarbejde samt indenfor kontorfagene.



Vandforsyning

Nukissiorfiit har på mange måder et snævert fokus på produktion og medarbejdere i arbejdet med samfundsansvar. Der er dog også et bredere fokus, der især kommer til udtryk med fokusområderne om forretningsetik og engagement i lokalsamfundet. Her har Nukissiorfiit mulighed for at bidrage positivt til udviklingen af samfundet ved at benytte - men også stille kvalitetskrav til - lokale leverandører samt stille etiske krav til både lokale og udenlandske leverandører.

I det følgende beskrives status for de fire fokusområder samt de initiativer, der er gennemført og planlægges fremadrettet.

ADGANG TIL VAND OG ENERGI

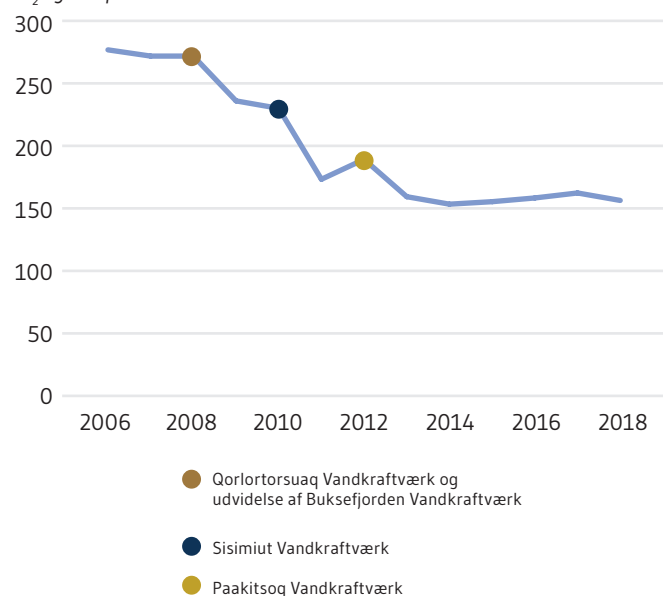
Fokusområdet om adgang til vand og energi handler om to overordnede emner:

- 1) Alle skal have adgang til vand og energi af høj kvalitet, der har en overkommelig pris og så vidt muligt er produceret på en miljø- og klimamæssig hensigtsmæssig måde.
- 2) Nukissiorfiits interessenter skal opleve Nukissiorfiit som en åben og tilgængelig virksomhed med god kundeservice og nem adgang til oplysninger om vand- og energiforsyningen.

Figur 6

CO₂-udledning i forhold til Nukissiorfiits produktion af el og varme

CO₂ i gram pr. kWh



Energi og vand af høj kvalitet

Det helt centrale mål for Nukissiorfiits energiforsyning er, at vedvarende energis andel af afsætningen stiger mod 100 % i 2030. Som beskrevet på side 17 udgjorde vedvarende energi 70,5 % af el- og varmeafsætningen i 2018, og Nukissiorfiit har iværksat en lang række initiativer for at øge brugen af forskellige vedvarende energiteknologier over hele landet. Samtidig har Nukissiorfiit altid fokus på, at forsynings sikkerheden skal være høj, som også beskrevet ovenfor.

Ifølge CSR-politikken skal Nukissiorfiit reducere CO₂-udledningen set i forhold til virksomhedens produktion af energi. Udledningen af CO₂ falder, efterhånden som Nukissiorfiit erstatter el- og varmeproduktion baseret på fossile brændsler med vedvarende energi. Som vist i figur 6 er Nukissiorfiits CO₂-udledning pr. produceret enhed el og varme faldet betydeligt, når ny vandkraftkapacitet er taget i brug. Siden 2014 har udledningen været nogenlunde stabil. Nukissiorfiit forventer, at CO₂-udledningen vil falde betydeligt i de kommende år, når den igangværende undersøgelses- og forberedelsesfase munder ud i etablering af flere vedvarende energianlæg rundt om i landet.

Adgangen til vand af høj kvalitet er forbedret betydeligt i 2018. Det forventes, at der i 2019 ikke længere vil være steder, hvor myndighederne anbefaler, at vandet skal koges, før det bruges. Der henvises til beskrivelsen af initiativerne i forhold til vandforsyningen på side 20.

Lavere priser for el, vand og varme

Nukissiorfiit ønsker at holde prisniveauet på et lavt niveau for at sikre de bedst mulige levevilkår for befolkningen og gode betingelser for erhvervslivet. Med enspriserreformen har alle forbrugere fået reduceret omkostningerne til el og vand med samlet 153 mio. kr. svarende til en gennemsnitlig reduktion på 28 % i forhold til 2017. Besparelserne er størst i de byer og bygder, hvor der tidligere blev betalt maksimalpriser på el og vand, hvor besparelsen er 51 % på el og 43 % på vand. Som eksempel sparer en gennemsnitsfamilie i Tasiilaq med to voksne og to børn knap 8.000 kr. om året med de nye priser. Konsekvenserne af reformen er beskrevet nærmere på side 30-31.

Adgang til grøn transport

På transportområdet ønsker Nukissiorfiit at fremme brugen af elbiler i vandkraftbyer. Det giver mulighed for at benytte el fra vandkraftværker som drivmiddel frem for benzin eller diesel. Igen i 2018 har Nukissiorfiit indkøbt elbiler, og elbiler udgør nu 14 % af Nukissiorfiits vognpark. Nukissiorfiit har desuden oprettet ladestandere, således at medarbejderne kan benytte disse til at oplade private el- og hybridbiler mod betaling. Dette er gjort for at skabe en infrastruktur, som muliggør opladning, som ellers kan være en udfordring, såfremt medarbejderen ikke har let adgang til opladning ved sin bopæl.

Nukissiorfiit har afsluttet og evalueret det pilotprojekt om opladning af elbiler ved etagebyggeri, der blev indledt i 2016. Evalueringen peger på en række problemstillinger samt en række muligheder. Økonomisk har pilotprojektet ikke kunnet betale sig, hvilket har givet anledning til at genoverveje, hvordan ladestandere skal placeres, hvordan afregningsstrukturen skal opsættes, samt hvordan Nukissiorfiit kan nedbringe omkostningerne på den enkelte installation. Med de erfaringer, der er indhentet på pilotprojektet, vurderes det, at der fremadrettet vil kunne skabes løsninger, som både er til gavn samfundsmæssigt samt for Nukissiorfiits økonomi.

Nukissiorfiits energi- og vandforbrug

Nukissiorfiit satte med politikken for samfundsansvar et mål om at reducere virksomhedens eget forbrug af el, vand og varme med 10 % over en 5-årig periode. Som det fremgår af tabel 2, er målet nået for Nukissiorfiits varmekonsum, der er faldet med 41 % fra 2013 til 2018. Forbruget af el og vand er imidlertid steget, og målsætningen er dermed ikke nået. Som organisation har vi ikke haft et tilstrækkeligt fokus på det interne forbrug, og Nukissiorfiit har i stedet arbejdet på forbedringer på det nationale forbrug. Det vil naturligvis være bedst at opnå begge målsætninger, men i en prioritering må de nationale forbedringer vælges, da der her kan skabes langt større forbedringer til gavn for klima og samfund end et internt virksomhedsfokus.

Tabel 2

Nukissiorfiits interne forbrug af el, vand og varme 2013-2018

	2018	2013	Ændring
Elforbrug i vandkraftbyer, MWh	8.610	8.035	7 %
Elforbrug i ikke-vandkraftbyer, MWh	9.629	8.526	13 %
Vandforbrug, m ³	16.563	12.134	37 %
Varmeforbrug, MWh	1.418	2.416	-41 %

Kundetilfredshed

Nukissiorfiit ønsker at have Grønlands bedste kundeservice. Der arbejdes løbende på at forbedre rådgivningen og optimere processerne i Nukissiorfiits callcenter. Funktionen har siden 2014 været samlet på hovedkontoret for at sikre den bedst mulige service.

I 2018 har Nukissiorfiit arbejdet med at forbedre kundernes adgang til oplysninger om Nukissiorfiits drift, produkter, projekter mv. Til brug for dette har Nukissiorfiit fået ny hjemmeside. Den gør det mere enkelt for kunderne at finde relevante oplysninger. Samtidig har Nukissiorfiit arbejdet med at forbedre virksomhedens brug af sociale medier, blandt andet med henblik på at kunne informere kunderne hurtigt og effektivt ved driftsforstyrrelser. Der har desuden været fokus på at informere mere om Nukissiorfiits arbejde via pressemeddelelser, kortfilm, informationsmateriale og offentlige arrangementer, ikke mindst i forbindelse med fejringen af 25 år med vandkraft (se side 18). Nukissiorfiit vil også fremover have fokus på at øge offentlighedens kendskab til virksomheden og gøre relevante oplysninger tilgængelige for kunderne.

Nukissiorfiit har i 2018 igangsat en kundetilfredshedsundersøgelse. Resultaterne vil foreligge i starten af 2019. Derefter vil det være muligt at vurdere, i hvilken grad målet om høj kundetilfredshed er opfyldt, og følge op på resultaterne med konkrete, nye initiativer.





MENNESKET I CENTRUM

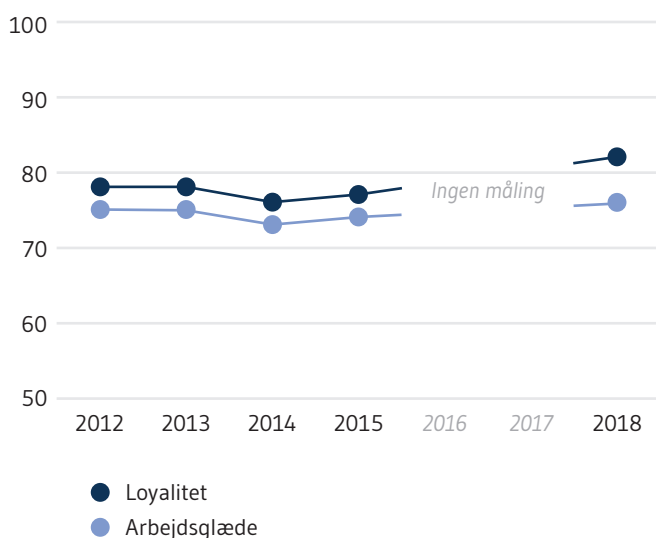
Det er Nukissiorfiits mål at være en eftertragtet arbejdsplads med høj medarbejdertilfredshed og et sikkert og udviklende arbejdsmiljø. Det er vigtigt for Nukissiorfiits forretning at kunne tiltrække og fastholde medarbejdere med de rette kompetencer. Derfor har Nukissiorfiit også i 2018 prioriteret dette fokusområde, der både handler om Nukissiorfiits nuværende og kommende medarbejdere.

Medarbejdertilfredshed og -sikkerhed

Status for indsatsen på dette fokusområde måles blandt andet på resultaterne af medarbejdertilfredshedsundersøgelser samt på omfanget af ulykkesanmeldelser og påbud fra Arbejdstilsynet.

Årets undersøgelse af medarbejdertilfredsheden viste, at arbejdsglæden generelt er meget høj blandt Nukissiorfiits medarbejdere. Med et niveau på 76 for arbejdsglæde placerer Nukissiorfiit sig iblandt de bedste 25 % i både Grønland og Danmark ifølge Ennova. Det er en stigning i forhold til tidligere undersøgelser, hvoraf den seneste er fra 2015, som vist i figur 7. Det er Nukissiorfiits mål ifølge politikken for samfundsansvar at nå en arbejdsglæde på mindst 78. Hele 85 % af medarbejderne deltog i undersøgelsen, hvilket er betydeligt højere end Nukissiorfiits mål om en deltagelse på mindst 80 %.

Figur 7
Udvikling i arbejdsglæde og loyalitet i Nukissiorfiit, 2012-2018



Kilde: Ennova, Medarbejdertilfredshedsundersøgelse i Nukissiorfiit 2018

Medarbejdernes trivsel kan også måles på, hvor godt Nukissiorfiit lykkes med at fastholde medarbejdere. I 2018 har en række medarbejdere både fejret jubilæum på 10, 25 og 40 år hos Nukissiorfiit. Det er glædeligt og af stor værdi for virksomheden, at medarbejdere ønsker at blive i så mange år. Medarbejdernes gennemsnitlige anciennitet var 14,2 år ved udgangen af 2018.

I forhold til sikkerhed er der i 2018 anmeldt 15 arbejdsulykker og 1 erhvervssygdom hos Nukissiorfiit. Som det fremgår af tabel 3, er det stort set samme niveau som i 2017. Arbejdstilsynet meddelte Nukissiorfiit to påbud i 2018. Det er Nukissiorfiits klare mål, at der ikke skal ske ulykker på arbejdspladsen, ligesom det skal undgås, at arbejdet gør medarbejderne syge.

En ulykke gav i særlig grad anledning til opfølgning. Den 10. april 2018 måtte to medarbejdere evakueres med helikopter, da de blev fanget i stors og dårligt vejr under deres transport med Nukissiorfiits båd fra Qaqortoq mod Ammassalik, hvor de skulle hente to driftsmedarbejdere. Evakueringen gik heldigvis godt. Medarbejderne modtog efterfølgende krisehjælp. Efter hændelsen har der været en grundig evaluering, som konkluderer, at alle procedurer blev overholdt. Der vil blive taget stilling til, hvordan Nukissiorfiit kan øge kvaliteten af vurderingen af sejladsforholdene endnu bedre samt vurdere, om der i højere grad skal aflyses planlagte ture, hvis der er usikkerhed om forholdene.

Tabel 3
Ulykkesanmeldelser og påbud fra Arbejdstilsynet

	2018	2017	2016	2015	2014
Anmeldte arbejdsulykker	15	15	7	15	10
Anmeldte erhvervssygdomme	1	2	5	-	6
Strakspåbud fra Arbejdstilsynet	-	2	18	-	-
Påbud fra Arbejdstilsynet	2	2	22	2	6

Styrket sikkerheds- og samarbejdsorganisation

I 2018 har Nukissiorfiit arbejdet videre med den nye struktur for sikkerheds- og samarbejdsudvalgene, som blev gennemført i 2017. Der er etableret et hovedudvalg for sikkerheds- og samarbejdsudvalgene samt lokale sikkerheds- og samarbejdsorganisationer i hvert distrikt. Erfaringerne med den nye organisering er indtil videre meget positive. Arbejdet med arbejdsmiljø er blevet mere synligt, flere er blevet involveret i det, og der har vist sig at være mange fælles berøringsflader mellem arbejdet med sikkerhed og samarbejde. Ligeledes har arbejdet styrket samarbejdet imellem ledelse og medarbejdere og er med til at sikre en god involvering ved relevante beslutninger og ændringsforslag.

En ekstern arbejdsmiljøkonsulent er fortsat tilknyttet Nukissiorfiit. Konsulenten afholder blandt andet workshops om arbejdsmiljø rundt i organisationen, støtter ledere i opfølgning på medarbejdertilfredshedsundersøgelsen, laver ergonomiske gennemgange af arbejdsstationer og afholder individuelle samtaler med medarbejdere om trivsel.

Nukissiorfiit har i 2018 indført trivsels- og fraværssamtaler. Samtalerne afholdes med medarbejdere, der over en 3 måneders periode har en fraværspcent på over 6,5. Her deltager arbejdsmiljøkonsulenten i nogle tilfælde. Formålet med samtalerne er at forhøje trivslen, fastholde medarbejderen i jobbet og nedbringe fraværet.

Fokus på stresshåndtering

Stresshåndtering er på dagsordenen for Hovedudvalget for sikkerheds- og samarbejdsudvalgene. Der blev i november afholdt en workshop for udvalget. Der er efterfølgende nedsat grupper, der med bistand fra arbejdsmiljøkonsulenten drøfter og udarbejder retningslinjer, der skal indgå i Nukissiorfiits stresspolitik. Stresspolitikken forventes udrullet i organisationen i 2019.

Nukissiorfiit har allerede en række tilbud, der skal forebygge stress og øge trivslen. Nye ledere tilbydes ledelsessupervision, og alle ansatte har mulighed for at få en samtale med arbejdsmiljøkonsulenten om stress, konflikter og lignende. Der kan desuden iværksættes forløb hos stresscoach eller psykolog, hvis en medarbejder har behov herfor. For medarbejdere, der rammes af stress, tilbydes individuelle forløb med samtaler og planlægning af tilbagevenden til jobbet.

Forsvarlig brug af kemikalier

Nukissiorfiit har taget databasen Chemicontrol i brug for at sikre forsvarlig håndtering af kemikalier i organisationen. Databasen giver overblik over de stoffer og materialer, der anvendes i Nukissiorfiit, og forenkler arbejdet med at udarbejde arbejdspladsbrugsanvisninger.

Der er nedsat faggrupper, der er i gang med at vurdere, hvilke konkrete kemikalier der er behov for de enkelte steder, eksempelvis på vandværker og elværker. Processen med at implementere systemet har medført, at der i hele organisationen er kommet forøget fokus på brugen af kemikalier, og at antallet af kemikalier er reduceret betydeligt igennem standardisering på tværs af organisationen. Med færre typer kemikalier er det lettere at opretholde et beredskab og et informationsniveau, som sikrer korrekt håndtering og hurtig behandling i tilfælde af uheld.

Implementeringen af Chemicontrol fortsætter i 2019, herunder med træning i brug af værnemidler og håndtering af kemikalier for de medarbejdere, der benytter kemikalier.

Digitale arbejdspladsvurderinger

Som et andet initiativ for at øge fokus på arbejdsmiljø har Nukissiorfiit indført brug af digitale arbejdspladsvurderinger. Den elektroniske database Workcycus gør det enkelt at udarbejde og gennemføre arbejdspladsvurderinger. I 2018 er systemet blev introduceret i Distrikt Kujalleq og Distrikt Disko. Det er målet, at programmet bliver kendt og brugt i alle distrikter i 2019, og at det betyder, at der bliver gennemført flere og bedre arbejdspladsvurderinger og udarbejdet handlingsplaner for relevante indsatsområder.

Kompetenceudvikling

Nukissiorfiit ønsker at øge virksomhedens uddannelses- og kompetenceniveau. I 2018 er der samlet anvendt 5,7 mio. kr. til kompetenceudvikling. Det er højere end tidligere, hvor niveauet lå på 3,1 mio. kr. i 2017 og på 4,1 mio. kr. i 2013. Særligt kurser om IT-systemer og digitalisering prioriteres.

Der er i 2018 indledt et større ledelsesudviklingsforløb for direktionen og distriktscheferne. Det fortsætter i 2019 og udvides til også at omfatte afdelingscheferne på hovedkontoret. Det sker blandt andet som opfølgning på medarbejdertilfredshedsundersøgelsen, der viste, at ledelse og kommunikation er områder, Nukissiorfiit med fordel kan styrke yderligere. Det er desuden Nukissiorfiits grundholdning, at alle medarbejdere har ret til god ledelse, og at det vil være med til at sikre Nukissiorfiit som en attraktiv arbejdsplads for alle medarbejdere.

Nukissiorfiit er i gang med at forberede kurser, der skal benyttes via den nationale e-læringsplatform. Platformen giver mulighed for nemt at nå alle medarbejdere i organisationen. De første kurser forventes at handle om IT-sikkerhed og introduktion til nyansatte i virksomheden.

Rekruttering og personaleboliger

Der har igennem et stykke tid været udfordringer for Nukissiorfiit med at rekruttere faglært og teknisk højt specialiseret personale. Det skyldes for det første, at Nukissiorfiit er i konkurrence om arbejdskraften med private virksomheder. Væksten i særligt byggesektoren gør, at det for eksempel kan være vanskeligt for Nukissiorfiit at tiltrække højspændingselektrikere og elektronikteknikere. For det andet har Nukissiorfiit oplevet store vanskeligheder med at få adgang til personaleboliger i Nuuk, hvor boligmarkedet er meget presset. Det vanskeliggør i høj grad rekruttering – både af lokale og af arbejdskraft udefra.

Derfor har Nukissiorfiit søgt om tilladelse til at opføre egne personaleboliger i Nuuk samt købe og leje boliger. Nukissiorfiit har været en del af Selvstyrets ordning for personaleboliger, hvor det ikke har været muligt at efterkomme det fulde behov for boliger til rekruttering. Naalakkersuisut og Inatsisartuts Finans- og Skatteudvalget har i december 2018 godkendt, at Nukissiorfiit påbegynder byggeri af egne personaleboliger, og at Nukissiorfiit allerede nu kan leje eller købe lejligheder til brug for personaleboliger. Nukissiorfiit har derfor igangsat projekteringen af 16 personaleboliger i Nuuk.

Byggeprojektet med personaleboliger skal også tjene et andet formål. Det er Nukissiorfiits ambition at efterleve målsætningen om at kunne rådgive om ressourcebesparende tiltage til landets borgere. Derfor planlægger Nukissiorfiit at indrette bygningen med ny energiteknologi og øvrige ressourcebesparende tiltag, så erfaringerne kan benyttes til øvrige byggeprojekter i Grønland, både offentlige og private.

Unge under uddannelse

Det er Nukissiorfiits mål, at 10 % af medarbejderne er unge under uddannelse, dvs. praktikanter, elever eller lærlinge. Ved udgangen af 2018 var 36 ansatte under uddannelse, svarende til 9,3 %. Der er tale om skibsmontør- og elektrikerlærlinge, TNI- og AU-elever samt bachelorstuderende på maskinmester- og ingeniøruddannelser. Det er en stigning i forhold til 2017, og Nukissiorfiit er dermed tæt på at nå de 10 %.

Nukissiorfiit har i 2018 besøgt en række uddannelsesinstitutioner i Danmark for at orientere de unge om job- og uddannelsesmulighederne hos Nukissiorfiit. Initiativet har haft god effekt og har resulteret i flere kontakter fra interesserede unge. Det forventes, at Nukissiorfiits indsats for at orientere mere om Nukissiorfiits arbejde og afholde arrangementer lokalt vil forbedre mulighederne for at rekruttere unge til virksomheden i fremtiden.



Varmeværk i Qassimiut



Kønsfordeling

Nukissiorfiit er traditionelt en arbejdsplads med overvægt af mænd. Ved udgangen af 2018 var 84 % af medarbejderne mænd. I ledergruppen² var der 9 kvinder ud af 26 ledere, dvs. 35 % kvinder og 65 % mænd, hvilket betyder, at kønsfordelingen i ledergruppen er mindre skæv end i resten af organisationen.

Nukissiorfiit tror på, at diversitet i arbejdsstyrken er positivt for virksomheden. I forhold til køn er Nukissiorfiit opmærksom på at sikre lige vilkår for begge køn ved rekruttering. Det er Nukissiorfiits ønske at inspirere alle medarbejdere til at blive en del af virksomhedens ledelse. Nukissiorfiits har derfor en målsætning om en kønsfordeling i ledergruppen på 60/40. Denne fordeling betragter Nukissiorfiit som kønsneutral.

Ifølge årsregnskabsloven skal virksomheder sætte et måltal for det underrepræsenterede køn i den øverste ledelse og have en politik for, hvordan andelen af det underrepræsenterede køn øges på virksomhedens øvrige ledelseslag. Nukissiorfiit betragter Direktionen som den øverste ledelse i denne sammenhæng. Direktionen består i dag af tre direktører, hvilket med den nuværende størrelse betyder, at det ene køn altid vil være overrepræsenteret og det andet køn underrepræsenteret. Nukissiorfiit har derfor sat som målsætning, at begge køn skal være repræsenteret i den øverste ledelse. For at opnå denne målsætning vil kønssammensætning være en af overvejelserne i forbindelse med ansættelse. Nukissiorfiit tror på, at begge køn bringer værdifulde input ind i ledelsesprocessen. Dog må køn som kriterium ikke overskygge øvrige kompetencer i en grad, så en given stilling ikke kan løftes forsvarligt.

Nukissiorfiit stræber efter, at der er fuld lighed for begge køn, og at der dermed er lige adgang for begge køn til stillinger på alle lag i virksomheden, herunder også alle ledelseslag.

FORRETNINGSETIK

Nukissiorfiit er bygherre for store projekter i hele landet og foretager store indkøb. Derfor er det vigtigt for Nukissiorfiit at sikre, at alle projekter og indkøb følger retfærdige betingelser, og at der ikke foregår konkurrenceforvridende aktiviteter.

I Nukissiorfiits CSR-politik handler fokusområdet *Forretningsetik* primært om Nukissiorfiits relationer til leverandører. Forretningsetik i forhold til relationerne til kunder og medarbejdere indgår i fokusområderne *Adgang til energi og vand* og *Mennesket i centrum*.

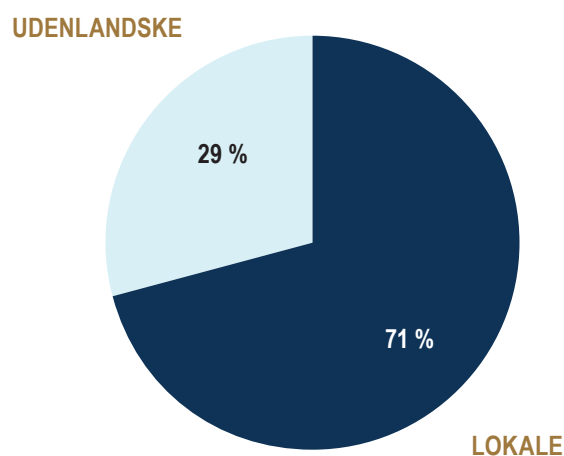
Leverandørstyring og ansvarlige indkøb

Nukissiorfiit stiller en række krav til sine leverandører. Leverandørerne skal respektere menneskerettigheder og arbejdstagerrettigheder, opføre sig ansvarligt overfor klima og miljø samt arbejde aktivt for at bekæmpe korruption. Som eksempler stiller Nukissiorfiit i forbindelse med indkøb af motorer og generatorer krav om, at leverandøren bortskaffer det gamle udstyr på en miljørigtig måde og hos et certificeret skrothåndteringsfirma. Ved valg af leverandør til arbejdstøj har Nukissiorfiit lagt vægt på produktionsforhold og på leverandørens grønne profil (ISO 14001-certificering).

Nukissiorfiit deltager i CSR Greenlands arbejde med ansvarlige indkøb.

Figur 8

Nukissiorfiits indkøb i 2018 fordelt på lokale og udenlandske leverandører



² Ledergruppen defineres som direktion, distriktschefer, distriktskontorledere og afdelingschefer på hovedkontoret.

Det prioriteres at benytte lokale leverandører. Ved hvert indkøb overvejes det, om der er lokale leverandører, der med fordel kan benyttes. I 2018 indkøbte Nukissiorfiit varer og ydelser hos lokale leverandører for 417 mio. kr., svarende til 71 % af Nukissiorfiits samlede indkøb, som vist i figur 8.

Anti-korrupsionspolitik og gavepolitik

Nukissiorfiit følger Naalakkersuisuts anti-korrupsionspolitik, herunder whistleblower-ordningen. I forlængelse har Nukissiorfiits gavepolitik til formål at værne om de ansattes integritet og undgå misbrug, ulovlig og uetisk påvirkning af Nukissiorfiits beslutningsproces samt konkurrenceforvridende aktiviteter. Det sker sjældent, at Nukissiorfiits medarbejdere tilbydes gaver. Hvis det sker, bliver gaven enten returneret eller givet til personaleforeningen. Alle leverandører opfordres til ikke at give gaver til Nukissiorfiit, og Nukissiorfiit undgår betalte restaurantbesøg med leverandører eller andre fremmede interessenter, som kunne have til formål at påvirke Nukissiorfiit.

ENGAGEMENT I LOKALSAMFUNDET

Nukissiorfiit ønsker at være en aktiv partner i udviklingen af det grønlandske samfund. Nukissiorfiit er, som kun få andre virksomheder, til stede i stort set alle byer og bygder. Det giver en unik mulighed for engagement i lokalsamfundet, og dermed kan Nukissiorfiit:

- Forbedre mulighederne for rekruttering af lokal arbejdskraft og inspirere de unge til uddannelse
- Yde god kundeservice og generelt øge vidensniveauet om forsyning og miljøhensyn
- Indgå samarbejder med lokale interessenter og leverandører
- Være på forkant med nye projekter eller behov i den enkelte by eller bygnd via direkte dialog med borgerne

Nukissiorfiit har derfor deltaget i og taget initiativ til en række arrangementer i 2018.

Til Kulturnat 2018 deltog Nukissiorfiit med arrangementer i 19 byer og bygder. Her får alle mulighed for at se og høre om Nukissiorfiits arbejde. Arrangementet prioriteres som en del af den formidlingsindsats, som Nukissiorfiit arbejder med, som nævnt på side 34. I 2018 er der fra hovedkontorets side udviklet en fælles ramme og materialepakke for kommende Kulturnatsarrangementer for at gøre det enkelt for alle dele af Nukissiorfiits organisation at deltage.

I 2018 deltog Nukissiorfiit også som tidligere i virksomhedernes store oprydningsdag Saligaatsoq. På grund af Nukissiorfiits tilstedeværelse i det meste af landet har Nukissiorfiit kunnet hjælpe med at sprede initiativet, der oprindeligt kun foregik i Nuuk, rundt på Kysten.

Formålet med dette års fejring af 25 år med vandkraft var også at nå bredt ud til befolkningen med information om vandkrafts betydning for landets energiforsyning og økonomi. Jubilæet blev både markeret med foredrag, udstilling og filmfremvisning på Nuuk Lokalmuseum - Nuutoqaq, med åbent hus på Buksefjorden Vandkraftværk, med fejring i Nuuk Forsamlingshus samt med informationsmateriale, der blev gjort tilgængeligt for hele landet via Nukissiorfiits hjemmeside og Facebook-side. Der var flot opbakning til arrangementerne og stor interesse for området. Derfor vil Nukissiorfiit også fremover lægge vægt på disse forskellige former for formidling.

Som nævnt tidligere har inddragelse af de relevante uddannelsesinstitutioner været vigtigt for projektet med testcentret for vindkraft i Sisimiut (se side 18). Nukissiorfiit har desuden afholdt et forsyningsseminar for fiskeindustrien og et seminar om fremtidens digitalisering i infrastrukturektoren (se side 24 og 27). Formålet med seminarerne var at styrke samarbejdet og udveksle erfaringer med industri og øvrige interessenter. Dertil indgår Nukissiorfiits medarbejdere i ERFA-grupper på tværs af selskaber og delagtiggør gerne andre virksomheder i Nukissiorfiits erfaringer, planer og initiativer, hvor det kan hjælpe med at styrke hele samfundet.

Nukissiorfiit har været medlem af CSR Greenland siden 2013 og er repræsenteret i bestyrelsen. Nukissiorfiit deltager i miljøgruppen og en række initiativer i regi af dette samarbejde.



Forventninger til 2019

I 2019 fortsætter udmøntningen af Sektorplan for energi- og vandforsyning og Nukissiorfiits strategiske målsætninger. Det gælder ikke mindst analyserne af, hvordan hvert område i landet kan forsynes fra vedvarende energikilder, og hvordan forsyningen i det hele taget moderniseres og optimeres. En række initiativer til modernisering og optimering indgår allerede i anlægsplanerne for 2019.

VEDVARENDE ENERGI PÅ FLERE MÅDER

Nukissiorfiit vil fortsat arbejde med flere forskellige vedvarende energiteknologier:

- Planerne for etablering af *vindmøller* udvikles baseret på vindmålinger og erfaringerne fra Sisimiut.
- For *vandkraft* vil beslutningsgrundlag vedrørende etablering og udvidelse af større og mindre værker blive færdiggjort. Projektet vedrørende udvidelse af vandkraftværket ved Tasiilaq forventes igangsat i 2019, og mulighederne for udvidelse af vandkraftforsyningen til Nuuk undersøges, ligesom der forventes indledt projekter vedrørende etablering af mikrovandkraftværker.
- *Solceller kombineret med batterilagring*, lignende anlægget i Igaliku, forventes etableret i Kangerluk.
- Der monteres *solceller* på Nukissiorfiit-bygninger i forbindelse med renovering og/eller udskiftning af produktionsanlæg.
- Mulighederne for at benytte nye teknologier som eksempelvis *varmepumper* vil blive undersøgt.

BEDST MULIG UDNYTTELSE AF VARMEN

Nukissiorfiit vil fortsat øge varmesalget ved at udnytte overskydende kapacitet på vandkraftværkerne og restvarme fra elværkerne. Nukissiorfiit vil desuden følge de nye initiativer vedrørende affaldsforbrænding og samarbejde med kommunerne om effektiv udnyttelse af affaldsenergi. Nukissiorfiit forventer, at der i 2019 installeres individuelle varmemålere hos en gruppe kunder, der i dag har kollektiv afregning, samt at ansvaret for en række kedelcentraler eventuelt overdrages til Nukissiorfiit. Lovgrundlaget for installering af individuelle varmemålere blev vedtaget i november 2017, men projektet har afventet tilbagemeldinger fra boligejerne vedrørende planlægning af installationen.

OPTIMERET VANDFORSYNING OG EVENTUELT EKSPORT

Optimeringen af vandforsyningen fortsætter, og det er målet, at alle kokeanbefalinger er ophævet efter første halvår i 2019. Der forventes indført DDS i syv byer og idriftsat nye vandværker i en række bygder. Distributionsnettet vil desuden blive yderligere forbedret, og der arbejdes aktivt med planer for at reducere omfanget af vandkørsler. Samtidig afventer Nukissiorfiit resultatet af Naalakkersuisuts udbud af drikkevandsressourcer til eksport i områder ved Paamiut og Nuuk. Udbudsrunderen slutter 1. august 2019.

FORSYNING I QEQTAT

I 2019 udvides Nukissiorfiits forsyningsområde til også at omfatte bygden Qeqertat ved Qaanaaq. Der er truffet politisk beslutning herom i 2017. Nukissiorfiit forventer, at elforsyningen er klar i 2019, og at vandforsyningen sættes i drift i 2020.



FORRETNINGSUDVIKLING

I 2019 vil der være et særligt fokus på at udrulle yderligere afbrydelig varme i Ilulissat samt en yderligere kompetenceopbygning i den nye Afdeling for salg og markedsudvikling.

DIGITALISERING

I 2019 vil Nukissiorfiit tilstræbe at øge antallet af processer, som lægges over på robothænder, og prioritere yderligere optimeringer i Nukissiorfiits brug af ERP-systemet Xellent. Nukissiorfiit forventer desuden at tage den nationale e-læringsplatform i brug til gavn for alle virksomhedens medarbejdere. I 2019 er det deslige ambitionen, at Nukissiorfiit tager et nyt digitalt HR-system i brug, som skal standardisere og lette rekrutteringsprocessen, styrke personaleadministrationen samt professionalisere kursusadministrationen.

PERSONALEBOLIGER MED ENERGIEFFEKTIVE LØSNINGER

Nukissiorfiit fortsætter planerne om opførsel af en bygning til personaleboliger i Nuuk. Som et vigtigt element skal det fastlægges, hvilke energieffektive løsninger bygningen skal indeholde.

MEDARBEJDERNES TRIVSEL

Medarbejdernes trivsel og udvikling vil fortsat være et vigtigt fokusområde i 2019. Der forventes gennemført medarbejdertilfredshedsundersøgelse i efteråret 2019. Før det er det forventet, at der implementeres en ny stresspolitik samt indføres en opdateret seniorpolitik og flekspolitik. Det skal understøtte Nukissiorfiit som en moderne, attraktiv arbejdsplads med høj medarbejdertrivsel, høj fastholdelsesgrad samt sikre Nukissiorfiit gode rekrutteringsmuligheder.

Økonomi

OMSÆTNING

Nukissiorfiits primære omsætning bestemmes af afsætningen af el, vand og fjernvarme målt i mængder x produktpriserne. Da Nukissiorfiits priser for el og varme blandt andet er afhængige af de til enhver tid gældende oliepriser, kan der over tid være fluktuationer i den primære omsætning, som ikke skyldes ændring i afsætningen.

Nukissiorfiits sekundære omsætning omfatter navnlig servicekontraktbetalingen, gebyrer samt andre tjenesteydelser, herunder installations- og entreprenørvirksomheder mv. i Qaanaaq og Ittoqqortoormiit.

OMKOSTNINGER

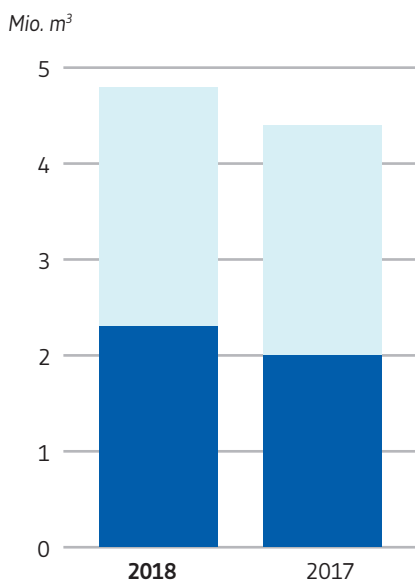
Nukissiorfiits omkostninger kan inddeles i fem hovedgrupper:

1. Vareforbrug på 196,2 mio. kr. (25,2 %),
der i al væsentlighed er dieselolie
2. Personaleomkostninger på 174,9 mio. kr. (22,5 %)
3. Andre kapacitetsomkostninger på 193,8 mio. kr. (24,9 %)
4. Afskrivninger på 127,0 mio. kr. (16,3 %)
5. Renter på lån til Landskassen på 85,4 mio. kr. (11,0 %)

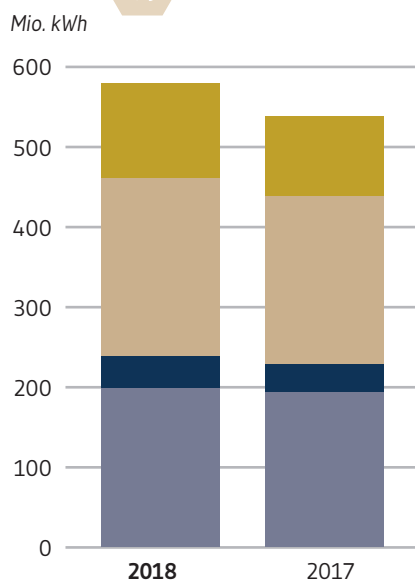
Figur 9

Afsætning og omsætning i 2018 og 2017 fordelt på vand og energi

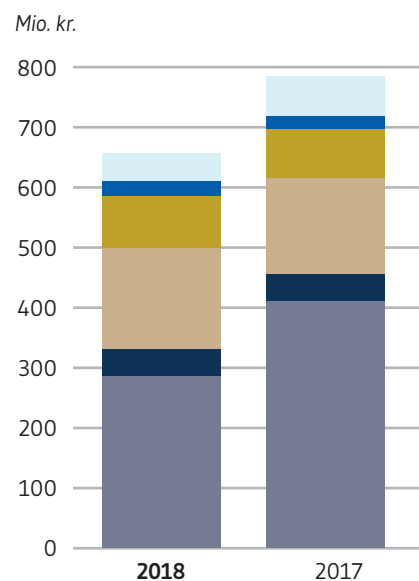
Afsætning pr. produkt



Afsætning pr. produkt



Omsætning pr. produkt



Vand til alm. forbrugere Vand til fiskeindustrien Elvarme Fjernvarme El til fiskeindustrien El til lys og kraft til alm. forbrugere



Trods vandkraftens store andel af el- og varmeproduktionen er dieselolie i 2018 fortsat den primære energikilde på 64 af de lokationer, som Nukissiorfiit forsyner, ligesom dieselolien supplerer vandkraften i spidsbelastningsperioder. I takt med, at Nukissiorfiits produktion i højere grad baseres på vedvarende energi, forventes dieseloliens andel af de samlede omkostninger at falde.

Nukissiorfiit ansætter konsekvent nye medarbejdere på gældende overenskomstvilkår, og udviklingen i personaleomkostningerne samvarierer med antallet af ansatte samt lønstigninger aftalt ved Selvstyrets og fagforeningernes overenskomstforhandlinger.

Afskrivningerne afspejler de anlægsinvesteringer, Nukissiorfiit har foretaget igennem årene, hvor en stadig større andel af anlægsmassen udgøres af investeringer i vandkraft. På langfristede lån fra før 2016 betales 6 % i rente til Landskassen, mens der på nye lån betales 3 % i rente. Som nævnt i afsnittet om Konsekvenser af ensprisreformen bliver lån, der forrentes med 6 %, gradvist sænket til 3 %. Dette sker med en årlig rentenedsættelse på 0,22 %, indtil rentesatsen er 3 %.

RESULTAT OG FORVENTNINGEN TIL 2018

Årets resultat ender på et højere niveau end forventet fra årets start. Afsætningen af varme har været højere end forventet. Den større afsætning af varme tilskrives et koldere år end et normalt graddøgnår, som var grundlaget for budgettet. Omvendt har kapacitetsomkostningerne været højere end forventet, hvor en driftsførelse af undersøgelser til udvidelse af Qorlortorsuaq Vandkraftværk kan nævnes samt øgede udgifter til reparation og vedligehold. Derudover har nedskrivningen af anlægsaktiverne pr. 1. januar 2018 givet større positiv virkning på årets afskrivninger end forventet.

BALANCE

Værdien af Nukissiorfiits aktiver andrager godt 3,0 mia. kr. og består alt overvejende af produktionsanlæg, varebeholdninger, kundetilgodehavender og likvider. Nukissiorfiits egenkapital er 1,4 mia. kr., og virksomhedens lang- og kortfristede gæld til Landskassen andrager 1,5 mia. kr. Fremmedfinansieringen i øvrigt udgøres af skyldig løn og gæld til leverandører, i alt 100,3 mio. kr.

ANLÆGSPRODUKTIONEN I 2018

Nukissiorfiit har fokus på at øge antallet af anlægsprojekter, der gennemføres i henhold til plangrundlaget. Udskydelser til efterfølgende år er imidlertid et faktum, som er branchespecifik, eksempelvis som følge af højt aktivitetsniveau hos entreprenørerne, væsentligt højere byggepriser end forudset, utilstrækkelige ressourcer internt og eksternt, udskydelser af koordinerede projektføløb hos kommunerne mv. I 2018 er ca. 1/3 af alle planlagte anlægsinvesteringsudgifter blevet udskudt til senere, hvilket anses for at være normalt.

Interessenter

KUNDER

Nukissiorfiit har på landsplan i dag godt 20.000 kunder, hvoraf 20.000 køber el, 8.400 køber vand, og 3.700 køber varme. I alt ca. 14.000 kunder betaler via Betalingsservice.

Nukissiorfiits samlede kundetilgodehavende og tab ultimo året har de seneste år udviklet sig således:

Udestående og tab i mio. kr.	2018	2017	2016
Kundetilgodehavender (debitorer) ⁴	129,6	149,5	143,5
Realiserede tab på debitorer	2,1	1,4	1,9

Tab opstår typisk i forbindelse med erhvervskunders konkurs, dødsboer og kunder, som flytter fra landet.

Nukissiorfiit dimensionerer sine anlæg ud fra kundernes behov, udtrykt igennem den forventede lokale efterspørgsel fra de private husholdninger og erhvervslivet, herunder fiskeindustrien, som ofte er dimensionerende for anlæggenes størrelse. Helt generelt er der en positiv sammenhæng imellem enhedsomkostninger og efterspørgsel, stor-driftsfordele, hvilket betyder, at samfundet som oftest gavnes af fiskeindustriens store efterspørgsel, selvom det kan foranledige større anlæg end uden fiskeindustrien.

MEDARBEJDERE

Nukissiorfiit har 388 medarbejdere, opgjort som fuldtidsansatte. Heraf er 329 månedslønnede og 59 timelønnede. I 2018 forlod 27 personer Nukissiorfiit, og 49 blev ansat, hvoraf 3 flyttede til Grønland i forbindelse med ansættelsen. Det betyder, at der blev 22 flere medarbejdere i Nukissiorfiit i 2018, men dog kun svarende til 14 fuldtidsansatte, da nogle er deltidsansatte, og andre kun har været ansat en del af året. 4 nye medarbejdere var under 30 år, og 3 nye medarbejdere var over 50 år.

LEVERANDØRER

I 2018 har værdien af Nukissiorfiits indkøb i alt andraget 572 mio. kr. mod 480 mio. kr. i år 2017 fordelt på såvel lokale som udenlandske leverandører, idet indkøbene dækker løbende forbrug og investeringer. Det er målsætningen at samle indkøbene til større volumen hos færre leverandører i rammen af større konkurrence og bedre prisvilkår for Nukissiorfiit. I 2018 udgjorde indkøb af dieselolie 31 % af det samlede indkøb svarende til 176,4 mio. kr.

EJERE

Som nettostyret virksomhed er Nukissiorfiit underlagt Departementet for Erhverv, Energi og Forskning under Naalakkersuisoq Jess Svane. Som nettostyret virksomhed skal Nukissiorfiits økonomi balancere, og virksomheden er i sidste ende således ejet af samfundet og af virksomhedens kunder.

Landstingsforordningerne om energiforsyning af 1997 og tilsvarende af 2007 om vand sætter rammerne for Nukissiorfiits virksomhed som den primære leverandør af el, vand og varme i Grønland. Indenfor de givne rammer og under hensyntagen til de samfundsøkonomiske vilkår skal Nukissiorfiit fungere som en selvstændig erhvervsvirksomhed med fokus på øget brug af vedvarende energiteknologi og på kunde effektive løsninger. Nukissiorfiits priser samt salgs- og leveringsbetingelser godkendes af Naalakkersuisut.

3 Der er alt overvejende tale om fakturaer, der ikke var forfalden til betaling på statusdagen (pr. 31. december 2018), og ikke et udtryk for en særlig eller unormal risiko.





Risikostyring

FORSYNINGSSIKKERHED

Forsyningssikkerhed har altid førsteprioritet hos Nukissiorfiit. Eventuelle produktionsnedbrud vil berøre involverede bosteder økonomisk og i værste fald medføre evakuering af befolkningen afhængigt af årstiden. Derfor er backup- og reservekapacitet de enkelte steder afstemt efter byernes og bygdernes befolkningsstørrelser og mulighederne for hurtigt at kunne sejle eller flyve nød anlæg ind. For at imødegå fremtidige nedbrud arbejder Nukissiorfiit kontinuerligt med at forbedre den eksisterende infrastruktur, både i form af øget overvågning, forbedret styring, modernisering, redundans i distributionsnettet samt med lagerføring af kritiske komponenter.

MEDARBEJDERE

Fastholdelse og tiltrækning af veluddannede medarbejdere til offentlige lønninger er en af Nukissiorfiits større udfordringer. Nukissiorfiit arbejder målrettet på at sikre lokal forankret bemanning af alle enheder i organisationen, som beskrevet i afsnittet om Mennesket i centrum på side 35-38.

OLIEPRIS OG VALUTA

Nukissiorfiits indkøb af dieselolie afregnes i kr., og udsving i olieprisen bevirker, at Nukissiorfiits omkostninger samsvinger med olieprisen. Dertil er der en naturlig sammenhæng over til Nukissiorfiits pris-sætning. Sidstnævnte er dog politisk bestemt, hvorfor der kan være tidsforskydning imellem samt enkelte tilfælde med afvigelser fra nævnte princip.

SALGSPRISER

Nukissiorfiits priser samt salgs- og leveringsbetingelser godkendes af Naalakkersuisut og afspejler derfor primært politiske valg og sekundært de underliggende produktionsomkostninger i de enkelte bosteder. Det nye ensprissystem betyder, at alle almindelige forbrugere betaler den samme pris for el, vand og varme. Fiskeindustrien betaler fortsat 41,5 % af de lokale enhedsomkostninger, dog maksimalt 1,60 kr./kWh el og 19,00 kr./m³ vand, som er den almindelige forbrugerpris for disse produkter.

LEVERANDØRER

Nukissiorfiit er i en grønlandsk sammenhæng en større virksomhed, men i relation til flere nødvendige udenlandske leverandører er Nukissiorfiit i økonomisk sammenhæng en mindre betydende kunde. Det betyder i praksis, at Nukissiorfiit ikke altid kan opnå samme gunstige leverings- og prisvilkår som leverandørenes betydeligt større kunder, samt at Nukissiorfiit potentielt bliver afhængig af samarbejdspartnere, der har erfaring med arktiske forhold. Tilsvarende er leverandørudbuddet i flere bosteder begrænset, hvilket eksempelvis kan fordyre Nukissiorfiits anlægsarbejder med afledte produktpriser. Generelt arbejder Nukissiorfiit derfor på at fylde mere hos færre kvalificerede leverandører samt at understøtte udviklingen af en lokal kompetent og konkurrencedygtig leverandørbase. Lange leveringsforhold nødvendiggør en lagerbeholdning af kritiske komponenter, og flere steder i landet har begrænsede tidsperioder, hvor der besejles. Det sætter ekstra krav til planlægning samt styring og opfølgning på vareflow både til reservedele samt til anlægsprojekter.

RENTERISIKO

På langfristede lån fra før 2016 betales 6 % i rente til Landskassen, mens der på nye lån betales 3 % i rente. Som nævnt i afsnittet om Konsekvenser af ensprisreformen bliver lån, der forrentes med 6 %, gradvist sænket til 3 %. Dette sker med en årlig rentenedsættelse på 0,22 %, indtil rentesatsen er 3 %. På denne baggrund forventes rentekomkostningerne således at være faldende over tid. Eftersom Nukissiorfiit har sine låneaftaler med Grønlands Selvstyre, er der aktuelt ingen risiko for direkte markedsrentepåvirkning af Nukissiorfiit.

KLIMAFORANDRINGER

Ændringer i nedbørsmønstret udgør en konkret trussel for Nukissiorfiit, idet vandkraftværkerne og drikkevandsforsyningen er afhængige af nedbørsmængderne. Tørke er allerede i dag en udfordring mange steder i verden. Hvis Nukissiorfiits vandkraftværker på sigt skal suppleres med yderligere oliebaseret el- og varmeproduktion, belastes virksomhedens resultat negativt, ligesom nye drikkevandsøer gennem nye anlægsinvesteringer skal forbindes til det eksisterende vandforsyningsnet. Klimaforandringer har dog hidtil haft



den effekt, at der kan konstateres øget afsmeltning til nogle af landets vandkraftværkssøer. Det har haft den positive effekt, at der kan aftappes større mængder vand i Paakitsoq end oprindeligt antaget. Nukissiorfiit samarbejder med Asiaq og DTU om klimaforandringsprognoser, som vurderer afsmeltning og nedbørsmængde til landets eksisterende og fremtidige vandkraftoplande.

IT-SIKKERHED

Nukissiorfiit har siden 2017 yderligere fokuseret på at optimere sikkerhedsniveauet indenfor IT-området. Nukissiorfiit har i 2018 fået foretaget en sikkerheds- og sårbarhedsanalyse af virksomheden. Som opfølgning er der arbejdet med at sikre adgange til IT-systemer og forsyningsanlæggenes styresystemer. Der arbejdes målrettet med at indføre støttesystemer til overvågning af IT-forbindelserne, herunder Styrings-, Regulerings- og Overvågningsanlæggene i produktionsleddet (SRO-anlæg). Dette omfatter tillige nødvendige backup-systemer til sikring af Nukissiorfiits data. Der er desuden udviklet IT-beredskabsplaner, og Nukissiorfiit har hjemtaget sine servere. Af hensyn til sikkerheden begrænses den fysiske adgang til Nukissiorfiits produktionsanlæg og øvrige bygninger også. Nukissiorfiit arbejder desuden på at optimere brugen af dokumenthåndteringssystemet NukiDoc og ERP-systemet Xellent.

Bemærkninger til årsregnskabet

Årets resultat blev et overskud på 4,6 mio. kr. mod et overskud på 0,8 mio. kr. efter driftstilskud i 2017. Uden driftstilskud var resultatet i 2017 et underskud på 12,9 mio. kr.

Omsætningen blev 782 mio. kr. i 2018 mod 836 mio. kr. i 2017. Netstofaldet er dermed 54 mio. kr., som primært kan tilskrives konsekvenserne af ensprisreformen.

Den samlede prisreduktion fra ensprisreformen på el- og vandforbrug var i alt 153 mio. kr. Samtidig har Nukissiorfiit indgået en servicekontrakt på 72,3 mio. kr., som reducerer omsætningstab betragteligt. Forbruget er samtidig øget, svarende til 15,8 mio. kr. Imidlertid er det højere salg væsentligst sket i Nuuk, hvor der ikke har været særlig prisreduktion. Nukissiorfiits analyse har konkluderet, at prisnedsættelsen ikke har haft nogen signifikant afsætningseffekt.

Varmeafsætningen steg med godt 7 % svarende til 23 mio. kWh i forhold til år 2017. Prisen blev sat ned med ca. 9 % den 1. september 2018, men netto er der omsat for 13,2 mio. kr. mere varme i 2018 end året tidligere. Dette skyldes, at 2018 har været et koldt år sammenlignet med 2017 og de nærmest foregående år, hvilket har givet en højere afsætning.

Endelig har der været lidt forhøjede indtægter på det interne salg af primært el til frostsikring af vandledninger, men modsvarende lidt reducerede diverse indtægter og refusioner samt tilskud til gadebelysning.

Den førnævnte servicekontrakt udgør hovedparten af den sekundære omsætning og er tilvejebragt via reduktion i tilskud til offentlige instanser, herunder kommuner og andre selvstyreejede virksomheder, der samlet har oplevet en besparelse på udgifter til el og vand tilsvarende dette beløb. Denne servicekontrakt udgør hovedparten af anden nettoomsætning. Yderligere under den sekundære omsætning er det især indtægter fra stikledningstilslutninger, som ikke har nået 2017-niveauet. På den post er der realiseret 2,5 mio. kr. mindre indtægt i 2018 end 2017.

Vareforbrug, der væsentligst omfatter gasolie til el- og varmeproduktion, er faldet med 9,9 mio. kr. i 2018 i forhold til 2017. Omkostningen til gasolie i 2018 var 176 mio. kr. mod for 186 mio. kr. i 2017. Oleiprisen var i 2018 ca. 7,5 % lavere end året tidligere. Det vil sige, at der mellem de to år har været en besparelse som følge af prisfaldet på ca. 14 mio. kr. og et lidt højere olieforbrug, som har medført ca. 4 mio.

kr. i meromkostning. Forklaringen på, at der ikke er anvendt mere olie trods en noget højere afsætning af varme og el, findes i, at det helt overvejende er i vandkraftbyerne, der er solgt mere.

Løn- og personaleomkostninger er i 2018 steget med 12,8 mio. kr. i forhold til 2017, svarende til 7,9 %, hvor der året før var tale om et fald på 4,5 %. Lønomsatningerne er steget med 7,6 mio. kr. svarende til 5 %. Stigningen skyldes væsentligst, at medarbejderantallet er steget med 14 fuldtidsansatte fra 2017 til 2018, samt at øvrige personaleomkostninger er steget med 5,2 mio. kr. Kursusaktiviteter har i 2018 kostet 2,4 mio. kr. mere end året tidligere. Til arbejdstøj er anvendt 1,7 mio. kr. mere i 2018 end året tidligere, grundet et skifte til en ny type arbejdstøj. Rekrutteringsomkostningerne har ligeledes været lidt højere end året tidligere, i alt 0,4 mio. kr.

Øvrige kapacitetsomkostninger, der blandt andet omfatter forsikringer og drift af anlæg og bygninger, var i 2018 på 193,8 mio. kr. mod 147,7 mio. kr. i 2017. Det er en stigning på 46,1 mio. kr., svarende til 31,2 %. Stigningen i øvrige kapacitetsomkostninger skyldes blandt andet, at der er anvendt 5 mio. kr. til nedrivning af det gamle nødelværk i Nuuk, at køretøjsdriften har kostet 2 mio. kr. mere end året tidligere som følge af flere og dyrere reparationer samt udgifter til leje af køretøjer. Hertil skal nævnes, at vindmølleforsøg i Sisimiut er driftsført med 4,4 mio. kr. Yderligere har der generelt været et højere niveau af reparation og vedligehold af produktionsudstyr på 13,7 mio. kr. mere end i 2017. Distributionsnettet er repareret for 4,7 mio. kr. mere end året tidligere, og IT-området har afstedkommet yderligere omkostninger for knap 5 mio. kr. til blandt andet udskiftning og opgradering af IT-hardware. Forundersøgelser af eventuel udvidelse af Qorlortorsuaq Vandkraftværk er desuden driftsført med 18,3 mio. kr., da forundersøgelserne klarlagde nogle vanskelige anlægsvilkår for projektet, som gør, at projektet tages op til fornyet overvejelse.

Reparation og vedligeholdelse udgjorde i 2018 38 % mod 36 % i 2017 af de øvrige kapacitetsomkostninger, administration udgjorde 20 % mod 24 % i 2017 og forsikringer 8 % mod 10 % i år 2017. Hertil kom omkostninger i forbindelse med advokater, revision, målere med videre.

Af- og nedskrivninger var i 2018 på 127,0 mio. kr., hvilket er et fald på 115 mio. kr. svarende til knap en halvering i forhold til år 2017. Faldet skyldes primært nedskrivning af anlægsaktiver pr. 1. januar 2018 i henhold til værdiforringelsestest foretaget efter ensprisreformen. Værdiforringelsestesten medførte en nedskrivning på 1,6 mia. kr. af aktiver på lokaliteter, som ikke var rentable med de nye reducerede takster. Nedskrivningen er bogført over egenkapitalen og har haft en afskrivningsreducerende effekt i år 2018 på ca. 106 mio. kr.

Renteomkostningen var i 2018 på 85,4 mio. kr., hvilket er et fald på 7,5 mio. kr. i forhold til 2017, svarende til 8 %. Faldet skyldes afdrag på gamle lån til højere rentesats end nyoptagne lån samt rentereduktion på gamle lån.

Debitormassen var i 2018 på 129,6 mio. kr., hvilket er en reduktion på 19,9 mio. kr. i forhold til 2017, svarende til et fald på 13,3 %. Faldet skyldes blandt andet en lavere omsætning i 2018 end i 2017 (7 %) som følge af de reducerede priser. Tilgodehavender, som er forfalden på statusdagen, er steget til 22,9 mio. kr. i 2018 fra 12,7 mio. kr. i 2017. Stigningen er hos enkelte storkunder, hvor betalingsevnen anses for intakt.

Bankbeholdningen var ultimo 2018 8,6 mio. kr. mod 15,1 mio. kr. i 2017. Trækningsretten var i 2018 positiv med 24,8 mio. kr., hvor den i 2017 var på 25,6 mio. kr. Den samlede likviditet faldt således med 7,3 mio. kr.

Den samlede balance udgjorde 3,0 mia. kr. ved udgangen af 2018 mod 4,6 mia. kr. året tidligere. Nettogælden til Landskassen udgjorde 1,5 mia. kr. som i år 2017 og egenkapitalen 1,4 mia. kr. mod 3,0 mia. kr. ved udgangen af 2017. Nedskrivningen af anlægsaktiverne over egenkapitalen, som omtalt ovenfor, er baggrunden for den reducerede egenkapital.



Varmeværk i
Qaqortoq



Anvendt regnskabspraksis

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med Selvstyrets bekendtgørelse nr. 24 af 22. december 2017 om regnskabsaflæggelse for Grønlands Selvstyres nettostyrede virksomheder. Regnskabspraksis er dermed ændret i forhold til tidligere år, og den nye bekendtgørelse pålægger Nukissiorfiit at aflægge regnskab efter den danske Årsregnskabslov, herunder bestemmelserne for regnskabsklasse C-virksomheder, under hensynstagen til, at Nukissiorfiit er en offentlig forsyningsvirksomhed underlagt politisk prisregulering.

RAPPORTERING OM SAMFUNDSANSVAR

Overgangen til Årsregnskabslovens bestemmelser har bevirket, at Nukissiorfiit har udbygget rapporteringen om samfundsansvar, også kaldet CSR.

BEHANDLING AF AKTIVER VED OVERGANGEN TIL NY PRISREFORM - ÆNDRET REGNSKABSPRAKSIS

Årsregnskabsloven stiller skærpede krav til værdisætning af aktiver i forhold til "Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 25 af 26. november 1998 om nettostyrede virksomheders regnskabsvæsen m.v.". Virksomhedens regnskabspraksis er ændret vedrørende værdiansættelse af anlægsaktiver. Nukissiorfiit har derfor foretaget en værdiansættelsestest af de enkelte anlægsgrupper pr. lokalitet, hvilket sammenfalder med, at anlæggenes indtjeningssevne reduceres som en følge af prisreduktionerne i ensprisreformen, der er beskrevet i afsnittet om ensprisreformen på side 30-31. Denne ændring i regnskabspraksis har størst påvirkning af regnskabet, da ændringen har bevirket, at anlægsaktiverne er blevet nedskrevet med 1,6 mia. kr., og at afskrivningerne er reduceret med 106 mio. kr. Se i øvrigt afsnittet Reguleringensbehandling om fremadrettet praksis.

AKTIV BEHANDLING EFTER 1. JANUAR 2018

En anden ændring i regnskabspraksis foranlediget af skiftet til Årsregnskabslovens bestemmelser er, at anlægsinvesteringer nu bliver aktiveret i den måned, hvor aktivet ibrugtages, hvorefter afskrivning påbegyndes umiddelbart herefter. Anlægsinvesteringer er hidtil blevet aktiveret ultimo ibrugtagingsåret og afskrivninger påbegyndt efterfølgende år primo. Se desuden afsnittet på side 52 om materielle og immaterielle anlægsaktiver.

REGULERINGSBEHANDLING

Ved et årsresultat, som overstiger +/-2,5 % af nettoomsætningen, foranlediger dette en værdiforringelsestest af alle virksomhedens anlægsgrupper pr. lokalitet og pr. produktsegment for at identificere de anlæg, som kan give anledning til en regulering. I beregningerne indtages samtlige virksomhedens omkostninger og hele virksomhedens omsætning. Der korrigeres alene for eventuelle strukturelle ændringer samt helt særlige begivenheder, som ikke har vedvarende karakter.

Udgangspunktet for beregning af reguleringer sker efter "Selvstyrets bekendtgørelse nr. 22 af 22. december 2017 om fastlæggelse af priser for el, vand og kollektiv varme m.v.", kapitlerne 3 til 7 om beregning af Nukissiorfiits enhedsomkostninger og fordelingsregnskab. Enhedsomkostningen beregnes som vægtet gennemsnit af de seneste 3 års omkostninger.

Enhedsomkostningerne pr. anlæg og produktsegment sammenholdes med anlæggets evne til at generere omsætning ud fra de aktuelle vægtede gennemsnitstariffer. De vægtede gennemsnitstariffer korrigeres ligeledes for eventuelle strukturelle ændringer såsom ændring i servicekontraktbetaling, der indregnes som en tarifforhøjelse.

Alle virksomhedens overskudsgivende anlæg betragtes som en krydssubsidiering til de underskudsgivende anlæg. Der anlægges her en betragtning om et gennemsnit af de seneste 3 år, i kongruens med ovenstående metode vedrørende enhedsomkostninger.

Herved fremkommer et regnskab, som er lokalitetsbestemt og segmentopdelt, og som viser, hvor Nukissiorfiit har overskud eller underskud ud fra indeværende og de to foregående årsregnskaber. Fordelingsregnskabet er vedlagt som bilag.

Såfremt der hen over 3 år er balance imellem overskudsgivende og underskudsgivende aktiviteter, tolket som et årsresultat inden for +/-2,5 % af den gennemsnitlige nettoomsætning for de seneste 3 år, foretages der ikke en værdiforringelsestest eller en regulering af anlægsaktiverne.

Herved sikres et fokus på virksomhedens anlægsaktivmasse set overfor virksomhedens strukturelle indtjeningssevne og strukturelle omkostningsniveau.

BEHANDLING AF NEDSKRIVNINGER

Underskud større end ovenfor anført vil foranledige en ny nedskrivning af anlægsaktiver på underskudsgivende lokaliteter, og vil have resultatpåvirkning.

BEHANDLING AF OPSKRIVNINGER

Overskud udover ovennævnte resultatspænd vil resultere i, at aktiver, der er reguleret ved værdiansættelsestesten primo 2018, og som nu har indikation på en højere værdi end den bogførte, vil blive opskrevet indtil deres kostpris. Opskrivningen foretages, så længe afskrivningseffekten ikke medfører et samlet underskud, og så længe den ikke overstiger nedreguleringen primo 2018.

Opskrivninger og tilbageførsler af tidligere nedskrevne anlægsinvesteringer vil blive foretaget som reguleringer i foretagne nedskrivninger uden effekt på resultatopgørelsen.

GENERELT OM INDREGNING OG MÅLING

Indtægter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de indtjenes. Endvidere indregnes omkostninger, der er afholdt for at opnå årets indtjening, herunder afskrivninger og nedskrivninger samt tilbageførsler som følge af ændrede regnskabsmæssige skøn af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen efter gældende indværende regelsæt.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde virksomheden, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå virksomheden, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterer på balancedagen.

Den regnskabsmæssige værdi af immaterielle og materielle anlægsaktiver gennemgås årligt for at afgøre, om der er indikation af markant værdiforringelse ud over det, som udtrykkes ved normal afskrivning.

NETTOOMSÆTNING

Nettoomsætning omfatter primær omsætning, som udgøres af det til kunderne fakturerede salg, samt sekundær omsætning, som udgøres af servicekontraktbetalinger, gebyrer samt øvrig omsætning.

EKSTRAORDINÆRE POSTER

Ekstraordinære poster omfatter indtægter og omkostninger, der hidrører fra begivenheder, som ikke hører under virksomhedens ordinære drift, og som derfor ikke forventes at være tilbagevendende.

MATERIELLE OG IMMATERIELLE ANLÆGSAKTIVER

Hovedprincippet for aktivering af anlæg er, at anlæggene aktiveres i den måned, hvor anlæggene tages i brug, hvorefter afskrivningen påbegyndes.

Anlæg, som har karakter af forsøgsprojekt, der på ibrugtagningstidspunktet for anlægsinvesteringen ikke er rentable, omkostningsføres.

For rullende materiel og inventar påbegyndes afskrivningen måneden efter anskaffelsen.

Bygninger og maskiner afskrives i henhold til forventede brugstider.

IT-anskaffelser omkostningsføres som hovedregel, medmindre de indgår i et større samlet IT-projekt med en forventet flerårig brugstid, og indregnes da som immaterielle anlægsaktiver.

Der foretages lineære afskrivninger, baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider:

Bygninger og anlæg inkl. distributionsnet	5 - 80 år
Rullende materiel og maskiner	4 - 10 år
IT-projekter og ERP-software	3 - 5 år

Aktiver med en anskaffelsessværdi på under 50.000 kr. pr. enhed udgiftsføres fuldt ud i anskaffelsesåret.

VAREBEHOLDNINGER

Varebeholdninger værdiansættes til kostpris opgjort efter gennemsnitsprincippet med tillæg af fragtomkostninger, dog undtaget lagre af brændolie. Disse værdiansættes til kostprisen. Der foretages nedskrivning til nettorealiseringsværdi, hvor denne er lavere end anskaffelsessprisen.

Brændolie og reservedele indgår i lagerværdien, jf. note til varebeholdning.

TILGODEHAVENDER FRA SALG

Tilgodehavender fra salg værdiansættes til pålydende værdi med fradrag af hensættelse til imødegåelse af tab. Hensættelse til tab opgøres på grundlag af en individuel vurdering af de enkelte tilgodehavender.

PENGESTRØMSOPGØRELSE

Pengestrømsopgørelsen præsenteres efter den indirekte metode og viser pengestrømme vedrørende drift, investeringer og finansiering samt virksomhedens likvider ved årets begyndelse og slutning.

Pengestrømme vedrørende driftsaktiviteter opgøres som driftsresultatet reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapital samt ikke resultatførte driftsbevillinger fra Grønlands Selvstyre.

Pengestrømme vedrørende investeringsaktiviteter omfatter betalinger i forbindelse med køb og salg af immaterielle og materielle anlægsaktiver.

Pengestrømme vedrørende finansieringsaktiviteter omfatter optagelse af lån, afdrag på rentebærende gæld og ændring i trækning retten hos Grønlands Selvstyre.

Likvider omfatter virksomhedens indeståender i bank samt kontante kassebeholdninger.

NØGLETAL

Nøgletal er udarbejdet i overensstemmelse med Finansforeningens vejledning "Anbefaling og Nøgletal". Der henvises til oversigt over hoved- og nøgletal vedrørende formelen for beregning af de enkelte nøgletal.

Formler til nøgletal

Afkastningsgrad	:	Driftsresultat i % af balancesum
Soliditet	:	Egenkapital i % af balancesum



Resultatopgørelse

(1.000 kr.)		2018	2017
Nettoomsætning			
	Salg af el	433.897	547.937
	Salg af vand	71.372	88.975
	Salg af varme	168.379	160.068
	Salg af restvarme	317	430
	Anden nettoomsætning	107.936	38.716
	Nettoomsætning i alt	781.901	836.126
	Vareforbrug	(196.159)	(204.457)
	Dækningsbidrag	585.742	631.669
Kapacitetsomkostninger			
1	Personaleomkostninger	(174.927)	(162.076)
	Øvrige kapacitetsomkostninger	(193.842)	(147.674)
	Kapacitetsomkostninger i alt	(368.769)	(309.750)
	Resultat før renter og afskrivninger	216.973	321.919
	Afskrivninger og nedskrivninger på aktiver	(126.987)	(241.944)
	Resultat før renter mv.	89.986	79.975
Renter			
	Renteudgift af anlægsgæld	(85.308)	(93.038)
2	Øvrige renter, netto	(87)	173
	Renter i alt	(85.395)	(92.865)
	Resultat før ekstraordinære poster	4.591	(12.890)
3	Ekstraordinære poster, netto	0	0
	Årets resultat	4.591	(12.890)
Overført resultat		4.591	(12.890)

Balance

Aktiver

(1.000 kr.)		2018	2017
Anlægsaktiver			
Immaterielle anlægsaktiver			
4	Software	1.451	16.025
5	Software under udvikling	0	0
Immaterielle anlægsaktiver i alt		1.451	16.025
Materielle anlægsaktiver			
6	Bygninger og anlæg	2.681.542	4.214.121
7	Anlæg under opførelse	69.998	88.733
8	Transportmidler og inventar	21.761	17.649
Materielle anlægsaktiver i alt		2.773.301	4.320.503
Anlægsaktiver i alt		2.774.752	4.336.528
Omsætningsaktiver			
Varebeholdninger			
9	Lagre	83.297	75.752
Varebeholdninger i alt		83.297	75.752
Tilgodehavender			
10	Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser	129.606	149.493
	Tilgodehavende i Landskassen	24.766	25.553
11	Andre tilgodehavender	324	584
	Periodeafgrænsningsposter	0	0
Tilgodehavender i alt		154.696	175.630
Likvide beholdninger			
	Likvider	8.603	15.086
Omsætningsaktiver i alt		246.596	266.468
Aktiver i alt		3.021.348	4.602.996

Balance

Passiver

(1.000 kr.)		2018	2017
Egenkapital			
	Fast kapitalindskud	37.160	37.160
12	Regulering af anlægsværdier	905.940	2.530.974
13	Overført resultat	433.084	428.494
	Egenkapital i alt	1.376.184	2.996.628
Gældsforpligtelser			
Langfristet gældsforpligtelser			
14	Langfristet gæld	1.479.960	1.466.439
	Langfristet gældsforpligtelser i alt	1.479.960	1.466.439
Kortfristet gældsforpligtelser			
14	Kortfristet del af langfristet gæld	64.880	60.480
	Øvrig gæld til Landskassen	0	0
	Skyldige feriepenge og løn	20.246	21.182
	Leverandører af varer og tjenesteydelser	58.288	43.616
	Anden gæld	21.790	14.651
	Periodeafgrænsningsposter	0	0
	Kortfristet gældsforpligtelser i alt	165.204	139.929
	Passiver i alt	3.021.348	4.602.996
15	Eventualforpligtelser og kontraktlige forpligtelser		

Pengestrømsopgørelse

	(1.000 kr.)	2018	2017
	Årets resultat	4.591	(12.890)
	Af- og nedskrivninger af anlægsaktiver	126.987	241.944
	Ændring i driftskapital	33.475	1.635
16	Årets nettobevilling	0	13.712
	Driftens likviditetsvirkning	165.053	244.401
	Køb af anlægsaktiver	(190.466)	(141.517)
	Salg af anlægsaktiver	222	233
	Investerings likviditetsvirkning	(190.244)	(141.284)
16	Optagne langfristede lån	78.400	60.000
16	Afdrag på langfristede lån	(60.479)	(129.821)
16	Ændring i trækingsretten	787	(54.851)
	Finansierings likviditetsvirkning	18.708	(124.672)
	Årets samlede likviditetsvirkning	(6.483)	(21.555)
	Likvide midler 1. januar	15.086	36.641
	Likvide midler 31. december	8.603	15.086
	Likvide midler omfatter:		
	Kassebeholdning	1	1
	Bankbeholdning	8.602	15.085
	Likvider i alt	8.603	15.086

Noter

(1.000 kr.)

2018

2017

1 Personaleomkostninger

Nukissiorfiit har ingen forpligtelser til løbende pensionsudbetalinger.

Personaleomkostninger kan specificeres således:

Gager og lønninger	161.811	155.448
Øvrige personaleomkostninger	17.483	12.154
Egenproduktion af anlægsopgaver	(4.367)	(5.526)
Personaleomkostninger i alt	174.927	162.076

Samlet løn til direktionen, herunder pension mm.	1.209	1.061
--	--------------	--------------

Nukissiorfiit har i 2018 beskæftiget månedslønnede og timelønnede i et omfang svarende til 388 fuldtidsansatte mod 374 i 2017.

2 Øvrige renter, netto

Renteindtægt banker	0	0
Renteindtægt Landskassen	0	420
Renteudgift banker	(32)	(181)
Diverse renteudgifter	(55)	(66)
Øvrige renter i alt	(87)	173

3 Ekstraordinære poster, netto

Der har i 2018 og 2017 ikke været ekstraordinære poster.
I 2016 var der en omkostning på 2,3 mio. kr.

Ekstraordinære indtægter	0	0
Ekstraordinære udgifter	0	0
Ekstraordinære poster i alt	0	0

(1.000 kr.)

2018

2017

4	Immaterielle anlægsaktiver		
	Anskaffelsessum		
	Primo	44.317	39.723
	Korrektion til primo	0	(550)
	Årets tilgang	0	5.144
	Årets afgang	0	0
	Anskaffelsessum ultimo	44.317	44.317
	Af- og nedskrivninger		
	Afskrivning primo	(28.291)	(15.591)
	Årets afskrivninger	(14.575)	(12.701)
	Tilbageførte afskrivninger på årets afgang	0	0
	Af- og nedskrivninger ultimo	(42.866)	(28.292)
	Bogført værdi pr. 31. december	1.451	16.025

5	Immaterielle anlægsaktiver under udvikling		
	I årets tilgang på 0 kr. er indeholdt egenproduktion på 0 kr.		
	I 2017 udgjorde egenproduktionen 0 kr. af den samlede tilgang på 3,2 mio. kr.		
	Anskaffelsessum		
	Primo	0	1.950
	Årets tilgang	0	3.194
	Færdiggjorte anlæg	0	(5.144)
	Bogført værdi 31. december	0	0

Noter

(1.000 kr.)		2018	2017
6	Bygninger og anlæg		
	Anskaffelsessum		
	Primo	7.073.059	7.044.428
	Korrektion til primo	0	(1.908)
	Årets tilgang	199.684	82.273
	Årets afgang	(15.401)	(51.735)
	Anskaffelsessum ultimo	7.257.342	7.073.058
	Af- og nedskrivninger		
	Af- og nedskrivninger primo	(2.858.937)	(2.685.228)
	Nedskrivning, korrektion til primo	(1.625.034)	0
	Årets afskrivninger	(106.103)	(216.832)
	Tilbageførte af- og nedskrivninger på årets afgang	14.274	43.123
	Af- og nedskrivninger ultimo	(4.575.800)	(2.858.937)
	Bogført værdi pr. 31. december	2.681.542	4.214.121
7	Anlæg under opførelse		
	I årets tilgang på 207,5 mio. kr. er indeholdt egenproduktion på 4,4 mio. kr. I 2017 udgjorde egenproduktionen 5,5 mio. kr. af den samlede tilgang på 144,0 mio. kr.		
	Anskaffelsessum		
	Primo	88.733	37.619
	Korrektion til primo	0	(34)
	Årets tilgang	207.475	143.979
	Færdiggjorte anlæg	(199.684)	(81.530)
	Færdiggjorte anlæg driftsført	(26.526)	(11.301)
	Bogført værdi 31. december	69.998	88.733

(1.000 kr.)

2018

2017

8	Transportmidler og inventar		
	Anskaffelsessum		
	Primo	76.526	71.487
	Korrektion primo	0	0
	Årets tilgang	9.517	7.393
	Årets afgang	(3.348)	(2.354)
	Anskaffelsessum ultimo	82.695	76.526
	Af- og nedskrivninger		
	Afskrivninger primo	(58.877)	(57.201)
	Årets afskrivninger	(5.405)	(4.030)
	Tilbageførte afskrivninger på årets afgang	3.348	2.354
	Af- og nedskrivninger ultimo	(60.934)	(58.877)
	Bogført værdi pr. 31. december	21.761	17.649
9	Varebeholdninger		
	Brændolie	26.987	26.999
	Smøreolie	4.030	4.025
	Reserve dele og hjælpematerialer	52.280	44.728
	I alt	83.297	75.752
10	Tilgodehavender fra salg og tjenesteydelser		
	Bruttobeløbet på 136,6 mio. kr. er reguleret med 7,0 mio. kr. til dækning af tab på dubiøse debitorer.		
	Den tilsvarende regulering udgjorde 6,9 mio. kr. ultimo 2017.		
	Reguleringen er fratrasket debitorer med de ældste saldi.		
	Aldersfordeling		
	0 - 30 dage	106.648	136.795
	30 dage - ½ år	14.780	5.708
	½ - 1 år	3.534	2.867
	Ældre	4.644	4.123
	I alt	129.606	149.493
11	Andre tilgodehavender		
	Posten "Andre tilgodehavender" består primært af betalte deposita.		

Noter

	(1.000 kr.)	2018	2017
12	Regulering af anlægsværdier		
	1998	1.831.067	1.831.067
	2004	742.294	742.294
	2005	(36.438)	(36.438)
	2006	7.851	7.851
	2007	(14.594)	(14.594)
	2008	4.682	4.682
	2009	2.882	2.882
	2011	(6.770)	(6.770)
	2018	(1.625.034)	0
	I alt	905.940	2.530.974
13	Overført resultat		
	Overført fra tidligere år	428.493	427.672
	Overført årets resultat	4.591	(12.890)
	Bevillinger fra Landskassen		
	Årets anlægstilskud	0	0
	Årets nettobevilling	0	13.712
	I alt	433.084	428.494

14	Langfristet gæld, der forfalder efter 5 år
	Langfristet gæld, der forfalder efter 5 år, udgør 1.230 mio. kr.
	I 2017 udgjorde beløbet 1.251 mio. kr.

15	Eventualforpligtelser/tilgodehavender og kontraktlige forpligtelser
	Bohavetransportforpligtelser ved personalefratrædelse er ikke opgjort.

Væsentlige kontraktlige forpligtelser:

Der indgås løbende væsentlige kontraktlige forpligtelser vedrørende anlægsprojekter, der er finansieret over Finansloven, eller hvor der er givet tilladelse fra Selvstyret til at egenfinansiere anlægsprojekterne.



(1.000 kr.)

2018

2017

16 Betalinger til og fra Landskassen		
Betalinger til Landskassen fra Nukissiorfiit		
Afdrag på langfristede lån	60.479	129.821
Renter på anlægslån	85.308	93.038
Renter på trækingsret	0	(420)
Positiv DAU-virkning i Landskassen	145.787	222.439
Ændring af saldo på trækingsretten	0	54.851
Positiv likviditetsvirkning i Landskassen	145.787	277.290
Betalinger fra Landskassen til Nukissiorfiit		
Årets nettobevilling	(72.730)	(13.712)
Bevillinger til anlægsprojekter	0	0
Optagne langfristede lån	(78.400)	(60.000)
Landskassens andel af gadelys	(4.258)	(5.616)
Negativ DAU-påvirkning i Landskassen	(155.388)	(79.328)
Ændring af saldoen på trækingsretten	(787)	0
Negativ likviditetsvirkning i Landskassen	(156.175)	(79.328)
Nukissiorfiits netto DAU-virkning i Landskassen	(9.601)	143.111
Nukissiorfiits netto likviditetspåvirkning i Landskassen	(10.388)	197.962
Driftsresultat opgjort i henhold til Landskassens principper		
Resultat ifølge resultatopgørelse	4.591	(12.890)
Regulering vedr. selvfinansierede anskaffelser	(112.066)	(80.815)
Regulering vedr. forskel mellem afskrivninger og afdrag på anlægslån	65.604	103.742
Resultat i henhold til Landskassens principper	(41.871)	10.037
Årets nettobevilling	0	13.712
Årets mindre- eller merforbrug	(41.871)	23.749
Henlæggelse ultimo	22.721	64.592

Noter

(1.000 kr.)

17 Resultat pr. lokalitet og segment på el, vand og varme opgjort pr. by/bygd

Overskud
 Underskud

BY/BYGD	EL	VAND	VARME	TOTAL
Nuuk	103.854	6.245	24.233	134.332
Narsaq	4.666	-238	-74	4.354
Tasiilaq	1.053	-241	5	818
Naajaat	100	0	0	100
Moriusaq	0	0	0	0
Qorlortorsuaq	-7	0	0	-7
Illorsuit	-17	0	0	-17
Nuugaatsiaq	-68	0	0	-68
Maniitsoq	-5.618	1.800	3.656	-161
Qeqertat	-236	37	0	-199
Savissivik	-342	-57	0	-399
Tiilerilaaq	-507	42	0	-465
Kangerluk	-508	-30	0	-538
Igaliku	-355	-191	0	-546
Nutaarmiut	-554	0	0	-554
Isertoq	-580	6	0	-573
Akunnaaq	-338	-272	0	-610
Sermiligaaq	-649	1	0	-648
Qassimiut	-613	-55	0	-668
Itilleq	-592	-80	0	-672
Saarloq	-608	-115	0	-723
Iginniarfik	-513	-234	0	-747
Niaqornat	-639	-114	0	-753
Ukkusissat	-581	-208	0	-789
Ikamiut	-615	-176	0	-791
Kapisillit	-689	-125	0	-814
Aappilattoq	-747	-94	0	-841
Narsarmijit	-775	-112	0	-887
Kitsissuarsuit	-796	-105	0	-901
Siorapaluk	-569	-363	0	-932
Nuussuaq	-810	-165	0	-976
Kulusuk	-922	-57	0	-979
Tasiusaq	-647	-359	0	-1.006
Qassiarsuk	-887	-121	0	-1.008
Oqaatsut	-786	-268	0	-1.054
Saqqaaq	-813	-247	0	-1.060
Ikerasaarsuk	-953	-113	0	-1.067



(1.000 kr.)

Fortsættelse

BY/BYGD

	EL	VAND	VARME	TOTAL
Eqalugaarsuit	-777	-297	0	-1.074
Paamiut	-3.452	-556	2.934	-1.075
Ilimanaq	-1.006	-73	0	-1.079
Innaarsuit	-1.044	-103	0	-1.147
Qeqertaq	-794	-369	0	-1.163
Attu	-915	-274	0	-1.189
Ikerasak	-1.025	-210	0	-1.235
Qeqertarsuatsiaat	-1.417	12	132	-1.273
Kangersuatsiaq	-1.203	-93	0	-1.296
Napasog	-883	-497	0	-1.380
Ammassivik	-1.045	-349	0	-1.394
Kuummiut	-1.263	-151	0	-1.413
Qaarsut	-1.355	-90	0	-1.446
Aappilattoq	-1.413	-74	0	-1.487
Arsuk	-1.343	-172	0	-1.515
Saattut	-1.274	-300	0	-1.574
Atammik	-1.399	-385	0	-1.784
Upernavik Kujalleq	-1.578	-218	0	-1.797
Kullorsuaq	-1.000	-854	0	-1.854
Sarfannuguit	-1.602	-263	0	-1.865
Tasiusaq	-1.424	-493	0	-1.917
Niaqornaarsuk	-1.482	-581	0	-2.063
Kangaamiut	-1.891	-366	0	-2.257
Alluitsup Paa	-1.964	-576	0	-2.540
Sisimiut	9.687	303	-12.606	-2.616
Ittoqqortoormiit	-2.533	-306	0	-2.840
Kangaatsiaq	-3.107	-155	0	-3.262
Qasigiannuguit	-4.169	28	782	-3.358
Nanortalik	-3.604	-43	-283	-3.931
Ilulissat	17.697	1.119	-23.079	-4.264
Qeqertarsuaq	-3.296	-1.015	0	-4.311
Qaanaaq	-4.724	-3.387	12	-8.099
Uummannaq	-7.841	-1.696	648	-8.888
Upernavik	-6.191	-2.744	-70	-9.005
Qaqortoq	-15.497	1.876	2.687	-10.934
Aasiaat	-17.397	255	1.909	-15.232
Total	12.815	-9.109	885	4.591

Fordelingsregnskab

**Ikke en del af Nukissiorfiits
årsregnskab og er
ikke revideret**

Det fremgår af Nukissiorfiits årlige fordelingsregnskab, hvilke udgifter Nukissiorfiit har til produktion og levering af el, vand og varme på de enkelte lokaliteter. Enhedsomkostninger for el, vand og varme angiver de samlede udgifter pr. enhed, dvs. pr. m³ vand, pr. kWh el og pr. MWh varme. Enhedsomkostningerne omfatter udgifter til vareforbrug, personaleomkostninger, kapacitetsomkostninger, afskrivninger og renter.

Udgifterne er meget forskellige fra sted til sted. Det skyldes blandt andet, at produktionsformen varierer, og at afsætningen visse steder er meget lav, hvilket giver høje enhedsomkostninger. Nedskrivningen på 1,6 mia. kr. i 2018 vil i sagens natur ændre markant på fordelingsregnskabet. For at bevare sammenhængen til de udgifter, der er afholdt til anlægsinvesteringer, og på den måde give et kostægte ind-

blik i produktionsomkostningerne for hver lokation, opgøres enhedsomkostningerne med de ikke-nedskrevne værdier, således at de fulde oprindelige afskrivninger indgår i de viste enhedsomkostninger.

Det skal bemærkes, at der er en høj omkostningsfølsomhed ved beregningen af enhedsomkostninger de steder, hvor der afsættes relativt beskedne energi- og vandmængder i bygderne.

Kortet nedenfor viser enhedsomkostningerne i byerne i 2018, mens tabellen viser enhedsomkostningerne for samtlige lokaliteter, der er forsynet af Nukissiorfiit.

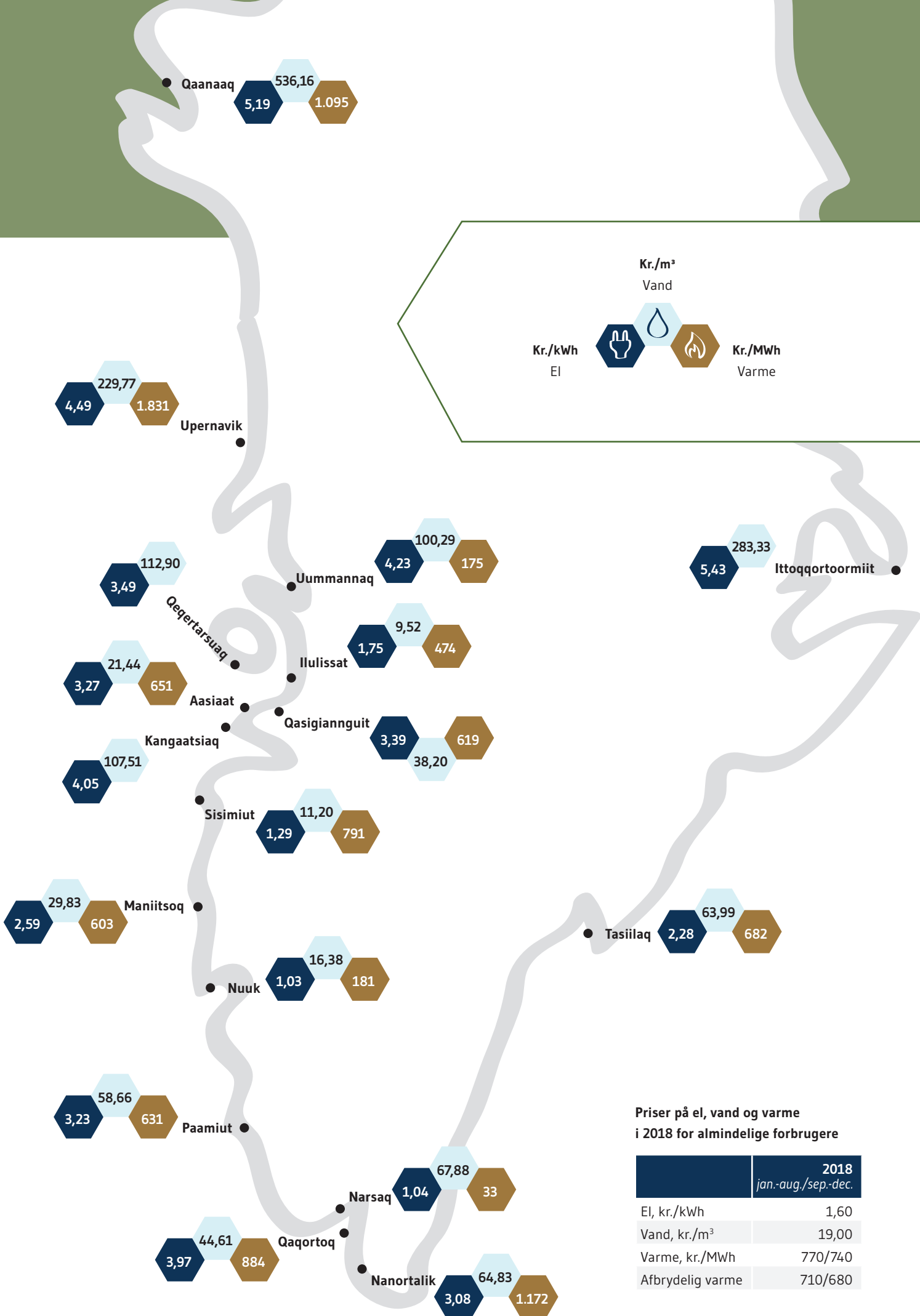
Fordelingsregnskabet er ikke en del af Nukissiorfiits årsregnskab og er ikke revideret.

LÆS MERE

Yderligere
detaljer kan hentes
fra vores hjemmeside
**[www.nukissiorfiit.gl/
kundeservice/priser](http://www.nukissiorfiit.gl/kundeservice/priser)**



Taphus i Narsaq



Priser på el, vand og varme
i 2018 for almindelige forbrugere

	2018 jan.-aug./sep.-dec.
El, kr./kWh	1,60
Vand, kr./m³	19,00
Varme, kr./MWh	770/740
Afbrydelig varme	710/680



EL
Kr./kWh



VAND
Kr./m³



VARME
Kr./MWh

Nanortalik	3,08	64,83	1.172,00
Aappilattoq	10,01	220,94	
Narsaq Kujalleq	7,81	1.287,20	
Tasiusaq	11,39	1.495,21	
Ammassivik	15,00	1.541,58	
Alluitsup Paa	7,80	643,81	
Qaqortoq	3,97	44,61	884,00
Saarloq	12,27	1.037,31	
Eqalugaarsuit	7,76	583,20	
Qassimiut	13,14	170,02	
Narsaq	1,04	67,88	33,00
Igaliku	9,78	273,98	
Qassiarsuk	11,49	518,07	
Paamiut	3,23	58,66	631,00
Arsuk	6,75	344,28	
Nuuk	1,03	16,38	181,00
Qeqertarsuatsiaat	4,57	170,54	
Kapisillit	6,61	542,97	
Maniitsoq	2,59	29,83	603,00
Atammik	5,32	245,38	
Napasosq	9,07	1.029,63	
Kangaamiut	4,97	178,73	
Sisimiut	1,29	11,20	791,00
Itilleq	6,92	335,46	
Sarfannuguit	5,21	464,17	
Kangaatsiaq	4,05	107,51	
Attu	5,23	244,97	
Iginniarfik	7,37	808,43	
Niaqornaarsuk	6,51	543,28	
Ikerasaarsuk	7,49	185,62	
Aasiaat	3,27	21,44	651,00
Akunnaaq	4,98	278,96	
Kitsissuarsuit	9,35	891,70	
Qasigiannuguit	3,39	38,20	619,00
Ikamiut	7,82	650,43	

Ilulissat	1,75	9,52	474,00
Oqaatsut	11,56	1.074,14	
Qeqertaq	3,73	337,28	
Saqqaq	3,92	119,97	
Ilimanaq	5,53	229,06	
Qeqertarsuaq	3,49	112,90	
Kangerluk	14,07	522,95	
Uummannaq	4,23	100,29	175,00
Niaqornat	8,37	434,85	
Qaarsut	7,59	122,76	
Ikerasak	3,58	71,97	
Saattut	3,99	200,88	
Ukkusissat	4,92	228,21	
Illorsuit	-	-	
Nuugaatsiaq	-	-	
Upernavik	4,49	229,77	1.831,00
Upernavik Kujalleq	6,08	150,57	
Kangersuatsiaq	10,84	546,19	
Aappilattoq	4,15	73,82	
Nutaarmiut	20,71	-	
Tasiusaq	3,50	197,34	
Nuussuaq	5,20	557,87	
Kullorsuaq	3,69	629,51	
Naajaat	4,36	-	
Innaarsuit	3,60	192,02	
Qaanaaq	5,19	536,16	1.095,00
Savissivik	9,96	3.811,03	
Siorapaluk	9,21	2.152,12	
Tasiilaq	2,28	63,99	682,00
Sermiligaaq	5,48	324,89	
Isortoq	8,35	304,90	
Kulusuk	4,62	99,66	
Tiniteqilaq	6,37	51,37	
Kuummiut	3,63	95,19	
Ittoqqortoormiit	5,43	283,33	

Steder uden information
skyldes, at Nukissiorfiit ikke sælger
det pågældende produkt på lokaliteten.

